

IZBOR KNJIG IZ SLOVENSKE KNJIŽNE PRODUKCIJE ZA MLADINO V LETIH 1973—1974

Pričujoči priporočilni seznam je izbor iz slovenske knjižne produkcije za mladino v letih 1973—1974. Obsega kvalitetne leposlovne knjige (izvirna dela in prevode), ki so primerne za mladino do 14. leta. Seznam upošteva:

- prve objave,
- prvič samostojno objavljena besedila iz že znanih zbirk,
- nove izbore besedil iz že objavljenih knjižnih izdaj,
- ponatise in ponovne izdaje,
- dela iz leposlovja za odrasle, ki jih priporočamo tudi za mladino okrog 14. leta.

Vsebinske anotacije so navedene samo pri proznih delih in to le pri prvih objavah, ponatise in ponovne izdaje niso anotirane; dramatika in poezija sta torej brez vsebinskih anotacij. Pri vsaki enoti brez izjeme pa seznam navaja starostni razpon, za katerega je navedeno delo najbolj primerno. Ta razpon je pri nižji starosti večkrat dokaj širok, saj se ne omejuje samo na obdobje, ko je otrok sposoben tehnično-bralno samostojno obvladati določen tekst, marveč upošteva tudi obdobje, ko malček še ni bralec, doživljajsko pa je že povsem dorasel besedilom, ki mu jih berejo ali pripovedujejo odrasli. Znak * opozarja na knjižne izdaje, ki jih seznam še posebej priporoča za uporabo pri uri pravljic.

Seznam je nastal v študijskem oddelku ljubljanske Pionirske knjižnice. Izbor del: Marjana Kobe, Martina Šircelj in Andra Žnidar; bibliografski popis: Andra Žnidar; vsebinske anotacije: Marjana Kobe (M. K.) in Martina Šircelj (M. Š.).

Alenčica sestra Gregčeva. (Slovenska ljudska pesem. Ilustr. Milan Bizovičar. Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) (16) str. 8° p. f. (Velike slikanice.) Poezija.
Od 7. do 9. leta.

Alešovec Jakob: Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina. (V Ljubljani,) Prešernova družba; (Trst, Založništvo tržaškega tiska) 1973. 354 + (II) str. 8°.

Začetek svoje avtobiografije postavlja pisatelj v otroška leta, ki jih je kot sin

kmečkega čevljarja preživel na vasi. Družinsko življenje je bilo v celoti podrejeno očetovi hierarhični volji ter njegovim ambicijam na eni in materini posredovalni mehkosrčnosti na drugi strani. Ti dve nasprotji sta izoblikovali prilagodljiv in veder fantovski značaj, ki mu, ko ga oče pošlje v šolo, še kako koristiti, še posebej, ko postane samostanski gojenec ali »klosterski muc«, hodi v Alojzjevišče in študira — dokler ne znanjka denarja. Potem se po družinskem posvetu, založen s hrano za pol leta, preseli k eni izmed mnogih študentovskih gospodinj v Ljubljani. Študij prekinjajo počitnice na deželi in peš izleti tja do Beljaka. Potem sledi mučno iskanje službe, postane igralec, časnika, domači učitelj.

Avtobiografija z gostim in humorno-arhaičnim načinom pripovedovanja in opisovanja ne podaja le natančno pisateljevih šolskih let in dogodivščin, marveč je tudi pristen prikaz življenja in razmer takratnega časa — v mestu in na deželi. Arhaično žlahtnost teksta ubrano spremljajo črno-bele ilustracije.

Od 13. leta.

M. Š.

Andersen Hans Christian: Kraljična na zrnu graha. (Prev. Rudolf Kresal.) Ilustr. Marija Lucija Stupica. (Ljubljana,) Mladinska knjiga (1973). (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Hudo je, če si kraljevič in se moraš poročiti — seveda s kraljično in ne veš natančno, kako bi med mnogimi deklicami spoznal pravo kraljično; posebno še, če potrkava vsa mokra v nevihtnem večeru na vrata.

Kraljična-mati je mokro deklico preizkusila tako, da ji je pod dvajset košatih pernic zataknila grahovo zrno. Izkazalo se je, da je mokra deklica res prava kraljična, saj jo je grahovo zrno skozi dvajset pernic ožulilo tako, da je bila vsa modrikasta. In kraljevič se je z njo poročil. Duhovito zgodbo spremljajo domiselno barvne ilustracije.

Levstikova nagrada za ilustracije.

Do 8. leta.*

M. Š.

Argilli Marcello: Atomček. (Prev. Evelina Umek. Ilustr. Marjanca Jemec-Božič. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 152 + (III) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Atomček, glavni junak zgodbe, se rodi po naključju. Na svet ga prikljče norčava igra mačka Čarodeja z raznobarnimi gumbi na komandni plošči v Atomski centrali. Na pogled je Atomček podoben majhnemu človeškemu fantiču, čeprav njegovo okroglo telo ni videti iz mesa in kosti. V resnici pa je to nenavadno bitje pravi praveci atom — z eno samo, toda bistveno posebnostjo: namesto brezčutnega jedra bije v njem dobro in pošteno človeško srce. Zato ga ne premamijo obljube in ne prestrašijo grožnje generala Hrusta, ki bi rad z njegovo energijo zgradil atomsko bombo. Trdna navezanost na deklico Biserko, ki ga ima rada kot lastnega brata, pomaga Atomčku, da premaga vse ovire in s pomočjo punčkinega očeta, sposobnega jedrskega fizika, mu slednjči uspe usposobiti velikanski atomski reaktor, ki bo deloval v miroljubne koristi celega mesta.

Po tematiki izrazito sodobno fantazijsko besedilo z jasnimi humanističnim sporočilom je hkrati tudi napeto in zabavno otroško branje.

Od 8. do 10. leta.

M. K.

Arhar Vojan: Kresnice. (Ilustr.) Jelka Reichman. (Ljubljana, Borec 1974.) (51) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)

Poezija.

Do 8. leta.

Babica in vnučka. Dopolnjevanka. (Ilustr. Ivan Seljak. Ljubljana, Mla-

dinska knjiga 1973.) 32 str. 8° p. f. (Cicibanova knjižnica.)

Zivobarvno slikanico sestavlja trideset kratkih, samo po eno stran obsegajočih verzov in proznih sestavkov različnih slovenskih avtorjev. Med besedili je tudi petnajst dopolnjevanj. Ta, med otroki zelo priljubljena zvrst teksta, se zdi še posebej primerna kot prvo branje za bralce-začetnike.

Do 8. leta.*

M. K.

Babica pripoveduje. Slovenske ljudske pripovedi. (Izbr. in pripr. Kristina Brenkova. Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1973. 38 + (II) str. 8°. (Čebelica.)

Do 8. leta.*

Bach Richard: Jonatan Livingston Galeb. (Fotogr. Russell Munson. Prev. Janez Gradišnik.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 96 + (IV) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 180.)

Zgodba o galebu Jonatanu Livingstonu je s prispodobno izražena težnja k odkrivanju, k popolnosti, k svobodi; težnja, izpopolniti galebji let, ga napraviti lepšega in ga s popolnostjo iztrgati najbolj banalnemu namenu, zaradi katerega galebi letajo — iskano hrano — je mladega galeba Jonatana osamila. Družina in jata sta ga izobčili, pregnali na Daljne čerl, kjer se Jonatan, v čistem veselju in svobodi izpopolnjuje svoj let, sreča z drugimi mladimi galebi izobčenci. Njihova skupna težnja k lepoti jih celo osvobodijo sovraštva do jate, ki jih je izobčila.

Zgodbo o galebu vsklajeno spremljajo črno-bele umetniške fotografije.

Od 13. leta.

M. Š.

Barrie James Mathew: Peter Pan v Kensingtonskem parku. (Prev. Janko Moder. Ilustr. Marij Pregelj. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 89 + (III) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred IV. 20.)

Ponatis 1. knjige iz izdaje 1. 1960.

Od 8. do 12. leta.

Batič Milena: Zaigrajmo. Dramski pripori za proslave skozi vse šolsko leto. [Maribor,] Milena Batič 1974. 128 str. 8°.

Od 5. do 10. leta.

Baum Lyman Frank: Čarovnik iz Oza. (Prev. Janko Moder. Ilustr. Maksim Sedej. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 172 + (III) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred III. 21.)

Od 7. do 10. leta.

Beecher-Stowe Harriet: Koča strica Toma ali življenje črncev v suženjskih državah Amerike. (Prev. Olga Grahov. Pripr. Kristina Brenkova. Ilustr. Niko-

laj Omersa. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 189 + (II) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 10. do 12. leta.

Belina Marjan: Užaljeni medvedek. Igrica za najmlajše s prologom in šestimi slikami. Ljubljana, Scena 1973. 28 str. 8°. (Dramska knjižnica. 1973. 1.)

Od 5. do 10. leta.

Bevk France: Črni bratje. — Učiteljica Breda. (Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 140 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred V. 20.)

Od 10. do 12. leta.

Bevk France: Lukec in njegov škorec. — Pestrna. (Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. Spremno besedo napisala Alenka Glazer in Marijan Tršar. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 158 + (I) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 9. do 12. leta.

Bevk France: Ob morju in Soči. Potopis. (Ilustr. Miklavž Omersa. 2. ponat. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. 136 str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Od 10. do 12. leta.

Bevk France: Pastirci pri kresu in plesu. (Ilustr. Tone Kralj. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 64 str. 4°. (Cicibanova knjižnica.)

Poezija.

Do 10. leta.

Bevk France: Rož, Podjuna, Zila. Potopis. (Ilustr. Miklavž Omersa. 1. ponat. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 90 + (II) str. 4°. (Cicibanova knjižnica.)

Od 10. do 12. leta.

Bevk France: Tolminski punt. (Ilustr. Ive Šubic.) Ljubljana, (Borec) 1973. 58 + (II) str. 8°.

Od 10. do 12. leta.

Bevk France: Zlata voda in druge zgodbe. (Izbral in ur. Ivan Bizjak. Ilustr. Nada Lukežič. Nova izd. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 148 + (III) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred IV. 19.)

Od 8. do 12. leta.*

Bitenc Janez: Pesmi o zimi in dedku Mrazu. (Ilustr. Lidija Osterc. Mari-bor, Obzorja 1973.) (23) str. 8°.

Z 1 gramof. ploščo.

Do 8. leta.

Bratko Ivan: Teleskop. (Nova, popr. in predel. izd. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 245 + (I) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VIII. 19/20.)

Od 13. leta.

Brenk Kristina: Dolga pot. Ilustr. Ive Šubic. (Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 16 str. 4°. (Lastovke.)

Od 7. do 9. leta.

Brenk Kristina: Prva domovina. (Ilustr. Marlenka Stupica.) Ljubljana, (Borec) 1973. 70 + (II) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)

Knjiga je zbirka zgodb in sličic iz življenja majhne deklice, ki živi v preprostem in varnem, z naravo in starimi žlahtnimi običaji povezanim kmečkim okoljem. V tem življenju majhne deklice ima kruh, ki ga peče mati, poseben vonj; hvaležni lačni deček in sirota je deležen njenega iskrenega sočutja; tetina skrinja je zanjo zakladnica skrivnostno lepih reči in pravljice, ki so jih pripovedovali po hišah, čista resnica; potem so tu še prazniki in obredi, šola in učiteljica, pomlad s prvimi češnjami in poletje s cvetočo lipo, gozd in rože ... skratka Horjulska dolina — prva domovina, ki jo je avtorica v svojem otroštvu spoznavala.

Zbirka je opremljena s črno-belimi ilustracijami.

Od 6. do 9. leta.

M. Š.

Brest Vida: Veliki čarovnik Ujtata. (Ilustr. Melita Vovk-Štih. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. 73 + (II) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Vida Brest [ps.] = Majda Peterlin.

Matjažek je že vso jesen hudo bolan. Ne more na sprehod, ne more se igrati z vrstniki. Zelo mu je dolgčas. Tedaj ga na lepem obišče Ujtata, možiček, ki zna pričarati vse, kar si fantiček zaželi: pravilni sprehod na ljubljanski Grad, selitev v lepše stanovanje, trg, kjer se da kupovati za gumbe, javni mlekovod, izlet na morje itd. Zgodba se odvija na dveh ravneh: prva je fantazijski svet malega vročičnega bolnička, druga pa »resnično« vsakdanje življenje, v katerem nastopajo Matjažkova mamica, teta in zdravnik, ki o fantičkovem čarovniškem prijatelju kajpak ničesar ne vedo. Ko pa Matjažek ozdravi, čarovnik Ujtata izgine, saj »kadar so otroci zdravi in dovolj zrastejo, se jaz za vselej poslovim.«

Besedilo je izrazita sodobna pravljica, ki jo likovno domiselno dopolnjujejo in ponazarjajo številne črno-bele ilustracije.

Od 5. do 9. leta.

M. K.

Bürger Gottfried August: Prigode lažnjivega Kljukca. (Prir. Severin Šali. Ilustr. Aco Mavec. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 8° p. f. (Kljukčeva knjižnica.) 2 zv.

Besedilo je bolj ali manj svobodna skrajšana priredba nekaterih najbolj znamenitih Kljukčevih dogodivščin. Pri svojem

delu prirejevalec ni sledil neokrajšanemu prevodu Bürgerjeve popolne izdaje, ki jo slovenska mladina že pozna, marveč je očitno uporabljal drugo predlogo. Barvna slikanica (ponatis iz Pionirskega lista) je prva knjiga iz nove knjižne zbirke, kateri daje tudi ime (Kljukčeva knjižnica) in v kateri naj bi izhajala samo slikaniška zvrst mladinskega branja.

Od 8. do 12. leta.

M. K.

Cénac Claude: Na milijarde sonc. (Prev. Lojze Kovačič. Ilustr. Alenka Vogel-nik.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 132 str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 178.)

Claude Cénac [ps.] = Claudine Vivier.

Fant, ki ga starši zaradi slabega zdravja pošljejo iz Pariza k teti na deželo, doživi tako nenavadne reči, da zgodbo lahko uvrstimo med znanstveno fantastične povesti. Ze na vlaku mu sopotnica da vedeti, da o kraju kamor prihaja in o njegovi teti krožijo skrivnostne govorice. Naselja dejansko ni več vsi so se izselili takrat, ko je studenec skrivnostno in nenavadno usahnil. V kraju so ostali le fantova teta, pastir in ovce ter dolmen — nenavadni velikanski kamen s svojo davno zgodbo o vilinskem studentu. Ta kamen in izginotje vilinskega studenta fanta silno razburjata, kajti izkaže se, da so vanj zapletena bitja iz drugih planetov. Posredi pa je hud nesporazum, ki so ga zakrivali zemljani, prebivalci izumrlega naselja. Fantu je dano, da se s temi bitji ponovno sreča, da jih vzljubi, ker so to popolnejša bitja in da razčisti nesporazum iz davnih dni. Potem izvir zopet oživi in le-to postane dokaz, da se je fant s temi bitji resnično srečal; srečanje pa je v fantu zapustilo hrepenenje po čudoviti deklici iz vesolja. Povest je opremljena s črno-belimi ilustracijami.

Od 10. do 13. leta.

M. Š.

Cerkovnik Marja: Pravljica na visokih petah. Ilustr. Marjanca Jemec-Božič. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Ker so Katkini starši v službi, je deklica velikokrat doma čisto sama in samostojno zajtrkuje, se oblači in za krajši čas klepetaja s prijazno sosedo. Potem se za dobro voljo oblači v mamine obleke in čevlje z visokimi petami, si nadene še klobuk in odide na ulico. S svojimi nenavadnimi oblačili spravi vse mimoidoče v smeh in dobro voljo, vsi zaplešejo, dokler veter Katki ne odnese klobuka; Katka je huda, toda veter se z njo hudomušno poigrava, dokler Katke ne spravi v smeh. Potem je noč in Katka zaspi, veter pa ji na blazino položi vesel magnolijski cvet. Zgodbo razgibano spremljajo barvne ilustracije.

Do 8. leta.*

M. Š.

Cerkovnik Marja: Praznična pravljica. (Ilustr. Marjanca Jemec-Božič. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

To prijazno novoletno zgodbo doživlja deklica v sanjah, kakršne se lahko sanjajo

samo v varnem dedkovem naročju in ob srebrnolasi babici, ki peče dišeče novoletne potice. V teh sanjah deklico odpelje beli konj na belih saneh iskat vse tiste, ki so na novoletni večer sami in zapuščeni: tovarišico učiteljico, mladega slikarja, osamljeno prijateljico. Potem vsi pri dedku in babici praznujejo sladko dišeč in topel in varen novoletni večer.

Do 8. leta.*

M. Š.

Cerkvenik Angelo: Ovčar Runo. (Ilustr. Karel Zelenko. Spremnno besedo napisala Nada Gaborovič in Marijan Tršar. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 155 + (III) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 9. do 12. leta.

Clostermann Pierre: Veliki cirkus. (Prev. Zoran Jerin. Ponat.) [Ljubljana,] Mladinska knjiga 1973. 272 + (III) str. + pril. 8°. (Ti vražji fantje v letelih škatlah.)

Od 13. leta.

Collodi Carlo: Ostržek. (Prev. in spremljevalno besedo napisal Albert Širok. Ilustr. Marlenka Stupica. 1. ponat. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974. 150 + (I) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred III. 13.)

Carlo Collodi [ps.] = Carlo Lorenzini.

Od 6. do 10. leta.

Collodi Carlo: Ostržek. (Prev. Albert Širok. Ilustr. Marlenka Stupica. Spremnno besedo napisala Albert Širok, Marijan Tršar. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 203 + (IV) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 6. do 10. leta.

Cooper James Fenimore: Usmjena nogavica. (Prir. Fritz Steuben. Prev. Branimir Kozinc. Ilustr. Herbert Lentz. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973.) 8°.

1. Divjačinar. 224 + (II) str.
2. Zadnji Mohikanec. 246 + (II) str.
3. Stezosledec. 204 + (IV) str.
4. Najljubši. 217 + (I) str.
5. Prerija. 200 + (II) str.

Knjige so originalom zveste skrajšane priredbe, ki izpuščajo predvsem predlogovne opise. Rdeča nit posamezne zgodbe ostaja nedotaknjena. Tudi v slogu je prirejevalec, znani nemški pisatelj indijanc Fritz Steuben, sledil originalom z vso potrebno spoštljivostjo.

Od 12. leta.

M. K.

Čopić Branko: Oslovska leta. (Prev. Ivan Minatti. Ilustr. Bine Rogelj.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1973). 182 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 174.)

Od 13. leta.

David Kurt: Črni volk. (Prev. Stanko Jarc. Ilustr. Hans Baltzer.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 246 + (II) str. 8°.

Zgodba se dogaja v 13. stoletju v brezbrežnih stepah današnje Mongolije. Pripoveduje jo Kara Cuno, Črni volk, vrtnik, mladostni prijatelj, soborec in slednjič nasprotnik Temudžina, znamenitega nomada na konju, ki je kot Džingiskan s svojimi divjimi hordami postopoma zavojeval ogromne predele Azije in pri tem neusmiljeno uničeval starodavne kulture. Jedro zgodbe govori o rasti in razkroju trdnega prijateljstva med obema junakoma od prvih nesporazumov med zavezniškima pobratimoma do propada Črnega volka in njegove družine, ki je logična posledica nezadržno stopnjujočega se Džingiskanovega despotstva in slepe sle po osvajanjih. V samosvoje poetičnem slogu napisano besedilo temelji na zanesljivih zgodovinskih virih in je hkrati napeto pustolovski branje. Realistične črno-bele ilustracije ponašajo tedanje slikovite noše in pripovedno spremljajo dinamično dogajanja.

Od 13. leta.

M. K.

Diekmann Miep: Padu je nor. (Prev. Janko Moder. Ilustr. Jenny Dale-noord.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1973). 121 + (I) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 172.)

Padu je deček črne polti. Z babico in dedkom živi v siromašni vasi, ki leži na bregu enega od Kribskih otokov (Antili). Njegov resnični svet je v rjastih razbitinah stare oceanske ladje, ki jo je bil orkan vrgel na breg. V njeni notranjosti, ki jo je polepšal s svojimi slikami, ima Padu skrite svoje najljubše zaklade, reči, ki jih je bil našel na obali ali kje drugje; tu se skrrije, kadar je kaj narobe ali kadar bi bil rad čisto sam; tu premišljuje in si izmišlja vse tisto, kar bi rad doživel; tu se najlepše igra. Padu je skratka za svojo okolico posebež. Zato otroci in odrasli večkrat vpijejo za njim, da je nor. Vendar se dečku v zapletu okrog izgubljenega osla posreči dokazati vaški srenji, kako zna biti kos tudi »resničnim« težavam vsakdanjega življenja.

Kljub vabljivi zunanji eksotiki bo zgodba našla doživljajsko odmevnost predvsem v občutljivejših bralcih.

Od 10. do 12. leta.

M. K.

Dodič Ivan: Uganke in zanke. (V Ljubljani, samozal.) 1974. 27 + (IV) str. 8°. Poezija.

Od 8. do 10. leta.

Dolinar Brane: Detektivi na jeklenih konjičkih. (Ilustr. Božo Kos.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1974). 276 + (I) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 177.) Brane Dolinar [ps.] = Brane Demšar.

Štirje fantje ravno zaključujejo osemletko, ko je oče enega izmed njih, vratar v tovarni koles, osumljen tatvine. Drejc, vratarjev sin, je prizadet. S prijatelji na svojo pest organizira pravo detektivsko zasledovanje, ki napeto dogajanje razplete v srečen konec: tatovi cilindrov za pony expre-

sse so razkrinkani in čast Dječevega očeta, zaslužnega partizana — invalida, je javno oprana. Spretno napisana mladinska detektivka. V sozvočju s humornim tonom pripovedi v sodobnem najstnikskem žargonu so tudi črno-bele ilustracije.

Od 11. do 13. leta.

M. K.

Erben Karel Jaromír: Lonček, kuhaj! (Prev. Fran Bradač.) Ilustr. Lidija Osterc. (Ponat.) [Ljubljana,] Mladinska knjiga 1973. (16) str. 8°. (Čebelica. 162.)

Do 8. leta.*

Erben Karel Jaromír: Lonček, kuhaj! (Prev. Fran Bradač. Ilustr. Lidija Osterc. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) (16) str. 8°. (Mala slikanica.)

Do 8. leta.*

Fatur Lea: Pšenica — najlepši cvet. [Prir.] Kristina Brenkova. Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 174.)

Zgodba ima vse značilnosti ljudske pravljice z močno etično poanto. Pripoveduje o sinu, ki se ni hotel pokoriti kraljevemu ukazu, da morajo vse stare ljudi pobiti in je skrnil svojega ljubega starega očeta. Potem je kralju zrasla hči-kraljična, ki jo je obljubil dati tistemu, ki bo rešil tri uganke. Modri skriti stari oče je pomagal sinu razvozlati uganke: sin je dobil kraljično, kralj pa je izdal ukaz, po katerem morajo vsi stare ljudi ljubiti, jih spoštovati in se ravnati po njihovi modrosti. Pravljica je opremljena z barvnimi ilustracijami.

Od 6. do 9. leta.*

M. Š.

Ferlež Ivan: Siva družina. Ilustr. Bata Knežević. (Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 89 + (V) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Od 8. do 10. leta.

Finžgar Franc Saleški: Leta moje mladosti. (Izbr. in ur. Bogomil Gerlanc. Ilustr. Gvidon Birolla in Ive Šubic. 1. ponat. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 102 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VI. 11.)

Od 11. leta.

Finžgar Franc Saleški: Pod svobodnim soncem. (Ilustr. Aco Mavec. Spremnno besedo napisala Ignac Kamenik in Marijan Tršar. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 8°. (Zlata knjiga.) 2 knj. Od 12. leta.

Finžgar Franc Saleški: Pod svobodnim soncem. Povest davnih dedov. (3. ponat. Ljubljana,) Mladinska knjiga

1974. 8°. (Moja knjižnica. Razred VII. 4—5.) 2 knj.
Od 12. leta.

Fond'hurle Pierre-Marie: Sneguljčica. (Prev. in prir. Draga Ahačič.) Ljubljana, Pionirski dom [1973]. 24 + (XII) str. 8°. (Pojdimo se gledališče.) Ilustr. Dramatika.
Od 7. do 10. leta.

Gagaj, gagaj, gos. (Ljudske pesmice.) Nabrala in porisala Marija Vogelnikova. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. (16) str. 8°. (Čebelica. 159.)
Do 8. leta.

Godina Ferdo: Sezidala si bova hišico. (Ilustr. Ive Šubic. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. 252 str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)
Dopolnjen ponatis knjige Kos rženega kruha.
Od 8. do 12. leta.

Golar Manko: Okrogle o Veržencih. (Ilustr. Božo Kos.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1973. 70 + (I) str. 8°.

K zgodbam o Butalcih in Ribničanih sodijo tudi »Okrogle o Veržencih«, ki jih je med ljudmi svoje rodne Priekije pisatelj izbral in zapisal ter preoblikoval v literarno besedo. Verženci so brihtni, veseli, samozvestni, pogumni ljudje in zato so tudi zgodbe o njih hudo pametne, hudo vesele in premetene, samozavestno-junaške, da je kaj. Se posebej tista o obisku Veržencev pri turskem sultanu, o Nacekovi šolski vnmri pri učenju abecede ali o tem, kako so se rimski vojščaki posladkali z Zefino smetano ... 28 hudomušnih zgodb prispeva pisatelj k, s strani otroških bralcev, hudo zaželenemu zdravemu in jedremu humorju, ki ga je v ilustracijah dosledno izrazil tudi ilustrator.

Od 9. do 11. leta. M. Š.

Grabeljšek Karel: Moja partizanska oprema. (Ilustr. Božo Kos. Ljubljana, Partizanska knjiga 1974.) 70 + (II) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Zlica, puška, bombe, kapa, obleka, plašč, čevlji, nahrbtnik, perilo, šotorsko krilo, čutara in funkcija — to je dvanajst poglavij knjige in obenem dvanajst zornih kotov, iz katerih pisatelj plastično osvetli prototipno podobo korenjaškega slovenskega partizana. To stori brez spogledljivega heroiziranja, hkrati pa v klenem jeziku ter vedro humorjem slogu, ki ga podkrepjujejo tudi humorne črno-bele ilustracije. Z izvirno zasnovno celoto ter drugimi slogovnimi značilnostmi nakazuje besedilo nove možnosti pri leposlovni obravnavi tematike NOB za mladino.

Od 10. do 12. leta. M. K.

Grabeljšek Karel: Najmlajši partizan. (Ilustr. Zdenka Borčič-Golob. Ljub-

ljana, Partizanska knjiga 1973.) 30 + (II) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

V petih kratkih črtnih zapisih spremlja pisatelj mlado ženo, ki s pomočjo kurirskih vodilcev tihotapi svojega dveletnega otroka, najmlajšega partizana, skozi partizanske hoste in mimo okupatorjevih zased k svojim staršem na domačo kmetijo v škofjeloških hribih.

Od 9. do 11. leta.

M. K.

Grafenauer Niko: Kaj je na koncu sveta. (Ilustr. Lidija Osterc. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 64 str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Poezija.

Do 10. leta.

Grimm Jakob in Wilhelm: Rdeča kapa. Naslikala Marlenka Stupica. (Prev. Fran Albreht. 1. ponat. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Do 8. leta.*

Grimm Jakob in Wilhelm: Trnuljčica. (Prev. Fran Albreht.) Ilustr. Marlenka Stupica. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Do 8. leta.*

Guillot René: Goščava in živali. (Prev. Gitica Jakopin. Ilustr. Matjaž Schmit.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 138 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 181.)

Devet krajših zgodb. »V teh zgodbah, ki govorijo o sožitju živali in goščave, sem hotel samo po svoje razplesti, kar pripovedujejo o črni Afriki ... domači pripovedovalci v vaseh sredi pragozda in savane od Senegala do reke Niger ...« Tako pravi o knjigi avtor sam. Besedila potemtakem niso zgolj zapisi afriških pravljic ali bajk, marveč iz ljudskega izročila izhajajoče samosvoje poetične zgodbe o ljudeh in živalih goščave, o njihovem nasprotstvu in prijateljstvu ter o neizprosnih zakonih od civilizacije še neokrnjene narave.

Od 12. leta.

M. K.

Hvaležni medved. Koroška narodna. (Zapisala Kristina Brenkova.) Ilustr. Jože Centa. (Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Mala slikanica.)

Do 8. leta.*

In ptičke nam zapele so. Pesmi za otroke. (Izbr. in ur. Lino Legiša.) Ilustr. Marija Vogelnikova. (2. natis. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 96 str. 4°. (Cicibanova knjižnica.)

Do 10. leta.

Ingolič Anton: Diamanti, ribe in samovar. Mladinska (:potopisna:) povest.

(Fotogr. izbr. in prispeval avtor.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1974). 250 str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 175.)

V potopisni mladinski povesti se prepletata dve zgodbi, dedova in vnukova. Vnuk Lovro, petnajstletni urednik podbreških Iskrice, je slovenski delegat na posvetovanju mladih novinarjev v Moskvi. Po kongresu Lovro s prijateljem Olegom odpotuje še v Sibirijo in obišče med drugim tudi diamantna polja v Irkutsku in Bajkal. Navdušena pisma, ki jih piše dedu, vzbudijo v nekdanjem jeseniškem železarju Ignacu Korenu spomine na prvo svetovno vojno, na umjetništvo v Sibiriji, na vstop v Rdečo armado pa tudi na ljubljeno Varjo, ki mu je v Sibiriji rodila dva otroka, pa se je Ignac, kljub vsemu, sam vrnil v domače kraje pod Stolom. Sele po povratku domov Lovro dokončno razvozla dedovo življenjsko zgodbo in ugotovi, da je po ne navadnem naključju v brezbrežni Sibiriji srečal prav dedovo Varjo in njegovega sina, zdaj predsednika ribiškega kolhoza ob Bajkalskem jezeru.

Knjigo spremljajo dokumentarni posnetki, ki jih je prispeval pisatelj sam.

Od 12. leta.

M. K.

Ingolič Anton: Gimnazijka. Roman. (Ilustr. Melita Vovk-Štihova. Spremono besedo napisala Berta Golob, Marijan Tršar. 4. izd. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 251 + (III) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 13. leta.

Ingolič Anton: Potopljena galeja. Mladinska povest. (Ljubljana,) Mladinska knjiga 1973. 204 + (III) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 169.)

Vesela zgodba o družini štirih dečkov in treh deklic okrog štirinajstih let, ki se dolgočasijo v dveh počitniških domovih ob morju. Na skrivaj in na lastno pest si z »izposojeno« ladjico privoščijo petdnevni izlet na Kornate. Pri potapljanju v skritem zalivu odkrijejo potopljeno benečansko galejo, kar dà njihovemu potepu nov smisel. Hkrati jih njihova dragocena najdba tudi opraviči pri upravi kolonije in pri milici, ki jih že na vse kriplje išče. Tako se ubežniki vrnejo v kolonijo kot zmagovalci in obudovani od vseh svojih počitniških tovarišev.

Povest je razgibana sodobna pustolovka.

Od 12. do 14. leta.

M. K.

Ingolič Anton: Tajno društvo PGC. (Ilustr. Štefan Planinc. 3. ponat.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1973. 171 + (III) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VI. 1.)

Od 10. do 12. leta.

Ingolič Anton: Udarne brigada. Pravljičica iz naših velikih dni. (Ilustr. France Mihelič. Ljubljana, Partizanska knji-

ga 1973.) 129 + (V) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Od 7. do 10. leta.

Jalen Janez: Bobri. (Ilustr. Milan Bizovičar. Spremoni besedi napisala Mira Medved in Marijan Tršar. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 8°. (Zlata knjiga.)

1. Sam. 206 + (II) str.

2. Rod. 205 + (II) str.

3. Vrh. 202 + (II) str.

Od 12. leta.

Jarunková Klára: O psičku, ki je imel dečka. (Prev. Janez Mušič. Ilustr. Jan Lebiš.) [Ljubljana,] Mladinska knjiga 1974. 28 str. 4°. (Velike slikanice.)

Mali nelepi psiček brez gospodarja je bil sam sebi odveč. Ker je že dolgo vedel, da vsakemu psu pripada vsaj en človek, je sklenil da si najde prijatelja. To je bil droben, pegav prvošolček. Drug drugemu sta bila pri priči vseh in tako je psiček dobil dečka. Toda v svetu ljudi se mu je prijel tudi stari osamljeni nočni čuvaj. Odslej je psiček delil svojo naklonjenost lepo pravično med oba prijatelja: podnevi je bil pri fantičku, ponoči pa pri čuvaju. Pristrčni sodobni živalski pravljici daje posebno izvirnost pripoved iz psičkove perspektive.

Od 5. do 9. leta.*

M. K.

Jerome Jerome Klapka: Trije možje se klatijo. (Prev. Ciril Štrukelj. Spremono besedo napisal Iztok Ilich. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) 211 + (IV) str. 8°. (Humor.)

Od 13. leta.

Jovanović Zoran M.: Mak ob progi. (Prev. Stanko Jarc. Ilustr. Ignac Kofol.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 133 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 179.)

Otroci železničarjev živijo čisto svojsko življenje. Stanujejo ob progi v postajnih poslopjih, ki so ponavadi oddaljena od naselij, zato so veliko sami in nimajo dosti priložnosti, da bi se udeleževali vsakega življenja in otroških iger. Takšno odmaknjenost in rahlo zasanjano je življenje dečka, ki je glavna oseba v povesti »Mak ob progi«. Njegov oče je postajenačelnik z rdečo kapo, tako rdečo, kot so rdeči cvetovi maka, ki raste ob progi. Ko deček prične hoditi v šolo, se svoje osamljenosti še bolj zave, še bolj zahrepeni po prijateljih-vrstnikih in v svoji samoti še bolj ceni vsak

stik z ljudmi; njegova smola je v tem, da se kot otrok postajenačelnika večkrat seli; postajna poslopja ob progi so sicer bolj ali manj povsod enaka, otroško družbo, vrstnike pa si mora deček povsod na novo poiskati. To mirno samotno otroško življenje prekine vojna: ko z vsemi moškimi odpelje vlak tudi dečkovega očeta, ko se matere z otroci zateče v samostan, ko pelje po progi, ob kateri še vedno vsako polje te cveti mak, vse več vlakov s tujimi vojaki in ko se začno vlaki zopet vračati in obtičijo na progi s kolesi obrnjenimi navzgor; dokler nekega dne ne pripelje veselo okrašen vlak poln veselih ljudi, ki na postaji puste zastavo z rdečo zvezdo, ki je tako rdeča, kot so maki ob progi; to je konec vojne in za njo pride dečkova selitev v mesto, kajti deček je zrasel v gimnazijca in tako nastopi slovo od male postaje in proge z rdečimi maki.

Otroški roman tega bosansko-hercegoveškega pisatelja spremlja realistične črno-bele ilustracije.

Od 10. do 12. leta.

M. Š.

Jug Slavko: Nasmejane črke. (Ilustr. Marjanca Jemec-Božič.) Ljubljana, Drž. založba Slovenije 1974. 45 + (I) str. 8°.

Slavko Jug [ps.] = Slavko Hočevnar. Poezija.

Do 8. leta.

Jurca Branka: Beli konjič. (Ilustr. Roža Piščanec. [Skrajšana izd.] Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) 142 + (I) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred II. 8.)

Od 6. do 9. leta.*

Jurca Branka: Čuj in Katka. (Ilustr. Marjanca Jemec-Božič. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974. 96 str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Glavni osebi sta Cuj in Katka, ki vežeta vrsto zgodb iz otroškega življenja, v katerem imajo živali, še posebej pa najdeni zvesti psiček, zelo pomembno mesto. Iz začetnih zgodbic zvemo, kdo sta Katka in Cuj in na kakšen žalostno srečen način je prišel psiček Cuj v Katkino družino. Nato pa se zvrstijo preproste sličice iz deklitičnega življenja: o psičkovih boleznih, o počitnicah na morju in pod šotorom, o prvem snegu itd. Vsaka posamezna zgodbica ima svojo ilustracijo.

Do 8. leta.

M. Š.

Jurca Branka: Gregec Kobilica. Ilustr. Ivan Seljak-Čopič. (Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 20 str. 4°. (Lestovke.)

Od 6. do 8. leta.*

Jurca Branka: Ko zorijo jagode. (Ilustr. Jože Ciuha.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 225 + (I) str. 8°. (Odisej.)

Jagoda končuje osemletko. V jeseni se želi vpisati na šolo za oblikovanje. Zgodba

jo spremlja od pozne pomladi do zaključka šolskega leta. V tem sorazmerno kratkem času, ko poteka njen vsakdan sicer v običajnih tirnicah med domom in šolo, doživi ljubljanska najstnica vrsto za svoj razvoj pomembnih življenjskih situacij, v katerih je zdaj otroško naivna, spontana in zasanjana, zdaj skorajda že mlada ženska. Prvo ljubezensko srečanje in razočaranje ob nekaj let starejšem fantu, nesebična pomoč zdomskim otrokom v domači hiši, trdno tovarištvo s sošolcem Nejcem, ki išče očeta, tvorno vključevanje v šolsko in izvenšolsko življenje razredne skupnosti, so nekatere od temeljnih doživljajskih razsežnosti, skozi katere vodi pisateljica svojo junakinjo na poti osamosvajanja in optimistične značajske trdnosti.

Od 13. leta.

M. K.

Jurčič Josip: Sosedov sin. (2. ponat. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 72 str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VIII. 4.)

Od 13. leta.

Jurčič Josip, Janko Kersnik: Rokovnjači. Zgodovinski roman. (Ur. ter spremeno besedo in op. napisal Tine Orel. Ilustr. Maksim Gaspari. 1. ponat. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 200 str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VII. 11.)

Od 13. leta.

Kalan Ludovika: Na obali. Pesmi za otroke. (Nova Gorica, samozal. 1973.) 56 + (IV) str. 8°. Z 1 sl.

Poezija.

Do 10. leta.

Kersnik Janko: Kmetske slike. (Ur., spremeno besedo in op. napisal Boris Paternu. Dotis.) V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974. 86 + (II) str. 8°. (Kondor. 61.)

Od 13. leta.

Kette Dragotin: Šivilja in škarjice. Ilustr. Jelka Reichman. (Ponat. Ljubljana, Mladinska knjiga 1973. (16) str. 8°. (Čebelica. 163.)

Do 8. leta.*

Knight Eric: Lassie se vrača. (Iz angl. prev. Avgust Petrišič. Ilustr. Štefan Planinc. Spremno besedo napisala Avgust Petrišič, Marijan Tršar. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 194 + (III) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 10. do 12. leta.

Kosmač France: Dve ribici. (Ilustr. Lidija Osterc. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 48 str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Poezija.

Do 14. leta.

Kosovel Srečko: Sonce ima krono. Pesmi in proza. (Izbr. in ur. Lino Legiša. Ilustr. Lidija Osterc. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 88 str. 8°. (Moja knjižnica. Razred III. 19.)
Do 14. leta.

Kostanjevec Zdenko: Dogodivščine par-tizanskega šoferja. (Ilustr. Božo Kos.) Ljubljana, (Borec) 1974. 97 + (I) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)
Od 10. do 12. leta.

Košta Miroslav: Štirje fantje muzi-kantje. (:Pravljica po Grimmovem motivu.) Ljubljana, Delavska enot-nost 1974. 40 str. 8°. (Dramska knjiž-nica. 1974. 1. = Gledališče mladih.)

Dramatika.

Od 7. do 10. leta.

Kovačič Lojze: Možiček med dimniki. Ilustr. Milan Bizovičar. (Ljubljana,) Mladinska knjiga (1974). (24) str. 4°. (Velike slikanice.)

Zgodba se odvija v mestu, ki ima okrog hriba z gradom nagneten svoj mirni stari del, čez rečico z mostovi pa širi svoj ne-mirni, bleščeči in hrupni sodobni obraz. V starem delu mesta živi med dimniki na strehah skrivnostni možic, ki podnevi po-maga vsakemu someščanu, ki je zabredel v stisko, zvečer pripoveduje staromestnim otrokom pravljice, ponoči pa bedi in stra-ži, da se njegovemu staremu mestu kaj ne zgodi. Možička odkrijejo in si ga zaželijo za razvedrilo tudi dolgočasni stanovalci novega dela mesta. Ker ga ne morejo do-biti zlepa, ga skušajo ukrasti. Nakana se jim ne posreči. Možiček za zmerom ostane med starodavnimi hišami starega mesta, katerim pripada že od nekdaj.

Levstikova nagrada 1974 za ilustracije.
Od 6. do 10. leta.* M. K.

Kovič Kajetan: Moj prijatelj Piki. Ilustr. Jelka Reichman. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 166.)

Knjižico sestavljajo tri zgodbe iz obšir-nejše knjige Moj prijatelj Piki Jakob (Ljubljana, Borec 1972). Prva zgodba pred-stavi glavnega junaka: to sta medvedek-igrača Piki, ki hodi v medvedjo šolo in njegov »učitelj«, pisateljev sinko. V drugi zgodbi piše medved Piki pisma medvedom v inozemstvo, v tretji pa se dogajanje vrti okrog medvedjih spominskih knjig. Teksti so deloma na novo ilustrirani.

Do 8. leta.* M. K.

Krüss James: Tri miške, tri muce, tri druge reči. Ilustr. Eva Johanna Ru-bin. (Prepesnil Severin Šali. 2. natis. Ljubljana,) Mladinska knjiga (1974). (24) str. 4°. (Velike slikanice.)

Poezija.

Do 8. leta.

Krylov Ivan Andreevič: Sto basni. (Poslov., predg. in op. napisal Mile Klopčič. Ilustr. Melita Vovk.) Mari-bor, Obzorja 1974. 273 + (I) str. 8°.

Poezija.

Od 12. leta.

Laarmann Irmgard: Halo, stanujemo v živalskem vrtu. (Prev. Alenka Bo-le-Vrabec. Ilustr. Jelka Reichman.) Ljubljana, (Borec) 1974. 102 + (II) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)

Trem punčkam iz Hannovra zbolí mama. Ko mora v bolnico, ostane starejša Barbka pri očetu, mlajši Dito in Anko pa pošlje-jo za štirinajst dni k teti Jožefini v Stutt-gart. Tam ju čaka veliko razburljivih pre-senečenj, saj je teta Jožefina glavna vrt-narica v botaničnem vrtu, ki leži tik veli-kega živalskega vrta. Deklicama bivanje v botaničnem in živalskem vrtu omogoči ču-dovita doživetja z eksotičnimi rastlinami in živalmi, še posebej s slončkom Cello, ki sta mu Dita in Anka botrici. Ob slovesu ju teta Jožefina in direktor živalskega vrta povabita, naj jih o počitnicah spet obi-šeta.

Od 7. do 9. leta.

M. K.

Laquerre Odette: Revolucija v kralje-stvu bonbonov. (Prev. in navodila na-pisala Draga Ahačič.) Ljubljana, Pio-nirski dom [1974]. 16 + (XIX) str. 8°. (Pojdimo se gledališče.) Ilustr.

Dramatika.

Od 9. do 12. leta.

Leaf Munro: Zgodba o Ferdinandu. (Prev. Janez Gradišnik. Ilustr. Robert Lawson. 1. ponat. V Ljubljani,) Mla-dinska knjiga 1974. (72) str. 8°. (Cici-banova knjižnica.)

Od 5. do 9. leta.*

Lenz Siegfried: Knjižni molj. Dvajset vedrih mazurskih zgodb. (Prev. Sta-na Vinšek [= Vida Rudolf]. Ljublja-na,) Mladinska knjiga 1973. 118 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 168.)

V knjigi se zvrsti dvajset zgodb, ki pripo-vedujejo o ljudeh v pisateljevi ožji domo-vini Mazuriji. To so šegave, včasih že kar burkasto zaokrožene povesti na način, ka-kršnega poznamo iz Butalcev našega Mil-činskega, le da tu stopajo v ospredje čisto svojske barvitosti zelo odmaknjene pisate-ljeve domovine Mazurije in njenih ljudi; o dedovi strasti do knjig, s katero je pre-magal divjaškega sovražnika; o tem, kako je ded odkril tihotapce z žganjem; kako so si potepuh in njegovi sinovi privoščili ve-likonočno pojedino itd. Vse zgodbe so pol-ne obešenjaškega humora, ki pa je prav-zaprav način, kako izpoveduje pisatelj svo-jo ljubezen in naklonjenost do ljudi v Ma-zuriji.

Od 13. leta.

M. S.

Leskovec Karel: Trnulje. (Ilustr. Stane Kumar. Ljubljana, Partizanska knjiznica 1974.) 74 + (II) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Zbirka osmih realističnih črtic, v katerih se pisatelj sicer trpko a brez samopomilovanja spominja svojega otroštva, ki je bilo zaradi revščine obsojeno na pomanjkanje, odrekanje in prezgodnje pastirjevanje pri tujih ljudeh.

Pripovedne črno-bele ilustracije so v sozvočju z realističnim slogom besedil.

Od 10. do 12. leta.

M. K.

Levstik Fran: Kdo je napravil Vidku srajčico. (Ilustr. Roža Piščanec. 1. ponat. Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) (20) str. 4°. (Velike slikanice.)

Do 8. leta.*

Lindgren Astrid: Najboljši Kljukec na svetu. Prev. Kristina Brenkova. Ilustr. Marlenka Stupica. Ljubljana, (Borec) 1973. 102 + (II) str. 8° (Kurirčkova knjižnica.)

V zgodbi spet srečamo starega znanca iz knjige Bratec in Kljukec s strehe. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1971.) Ker starša tokrat odpotujeta na križarjenje po morju, Boštjana in Barbare pa tudi ni doma, ker so počitnice, se Bratcu in njegovemu nenavadnemu letečemu prijatelju odprejo velike možnosti za »samostojno« življenje, čeprav je prišla fantička pazit gospodična Emilija Kozel, v stanovanju Stanovnikovih pa se je istočasno začasno naselili tudi stric Julij. Toda nabritega Kljukca nobena zapreka ne spravi iz tira, tudi nagradna tirailica ne, ki ga razglasi za skrivnostnega inozemskega vohuna. Izrabljajoč Bratčevo neizmerno naklonjenost si vase zaverovani Kljukec dovoljuje neprestane presenetljivosti in zabavne potegavščine, ki spravljajo v obup varuško in strica, pa tudi širšo hišno okolico. Vendar odrči Kljukec iz zgodbe kot nesporni junak, tako v očeh bralcev, kakor tudi v očeh Bratca, predvsem pa, kajpak, v svojih lastnih očeh. Ob Piki Nogavički je Kljukec prav gotovo najizvirnejši junak v dosedanjem mladinskem opusu pisateljice Lindgrenove.

Od 5. do 9. leta.

M. K.

Lindgren Astrid: Pika Nogavička. (Prev. Kristina Brenkova. Ilustr. Marlenka Stupica. Spremnno besedo napisala Kristina Brenkova, Marijan Tršar. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 295 + (III) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 6. do 11. leta.

Linhart Anton Tomaž: Županova Micka. — Veseli dan ali Matiček se ženi. (Besedilo prir. in spremno besedo napisal Alfonso Gspan. Dotis.) V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974. 136 str. 8°. (Kondor. 83.)

Dramatika.

Od 13. leta.

Lobe Mira: Babica v jablani. (Prev. Sonja in Tone Kuntner. Ilustr. Marička Koren. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 93 + (I) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Dreček si tako silno želi babico, da si jo kratko in malo domišljjsko oživi po fotografiji umrle babice, ki mu jo je bila pokazala mama. Tako se z izmišljeno babico vsak dan srečujeta na domači jablani in doživljata neznanske in zabavne dogodivščine vse dotlej, dokler se v sosedovo vilo kot skromna podnajemnica ne vseli prijazna stara gospa. Zelo je betežna in potrebna pomoči. Dreček jo vzljubi in se naenkrat zave, da ima zdaj kar dve babici: eno revno, ki ji mora pomagati in drugo na jablani za razburljivo stvar.

V izraziti sodobni pravljici se prepletata dve resničnosti: otrokov fantazijski svet ter vsakdanje družinsko življenje, v katero se Dreček vključuje, kadar se poslovi od babice na jablani. Gre potemtakem za ustvarjalni postopek, ki ga poznamo že iz del P. L. Travers, A. Lindgren in drugih.

Od 6. do 9. leta.

M. K.

Makarovič Svetlana: Aladinova čudežna svetilka. (Po pravljici iz Tisoč in ene noči.) Ilustr. Tomaž Kržišnik. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) (18) str. lepor. 4°. (Velika slikanica.)

Povsem samostojna avtorsko suverena priredba znamenite pravljice iz zbirke Tisoč in ena noč. Priredba se na svojstven način loteva problema, kako sodobnemu otroku približati obsežnejša in doživljajska tudi že precej odmaknjena orientalska pravljica besedila.

Eksperimentalna likovna oprema išče nove možnosti pri oblikovanju sodobne slikanice.

Od 6. do 10. leta.*

M. K.

Makarovič Svetlana: Kosovirja na letelci žlici. (Ilustr. Lidija Osterc. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 84 + (III) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Kosovirja Glal in Glili živita, kot vsi kosovirji, v letelcih žlicah, na katerih neprestano dozorevajo paradizniki, najljubša hrana kosovirskih prikazni. Ker sodita Glal in Glili med kosovirje rodovodne vrste, se odpravita na potep v širni svet. Iz rodne dežele Kosovirje odletita na svojih srebrnih žlicah proti severjugovzhodu. Med potjo srečata vrsto nenavadnih fantastičnih in fantazijskih bitij (Deževna teta, Cepetalo, Vohljaček) in doživita vrsto nenavadnih in razburljivih a za bralca vsestrojno zabavnih dogodivščin. Slednjič srečata tudi ljudi, a se po neljubi izkušnji s človeškimi mladiki rajši obrneta spet proti domu in slednjič srečno pristaneta v domači deželi.

Kosovir (Cosovirus ferus ululans) je živalsko prikazen, ki je v »resničnem« življenju ni. To neznansko radovedno, vedro in radoživno puhasto bitjece z živalsko-človeškimi lastnostmi si je izvirno izmislila Svetlana Markovič. S tem ko je ustvarila kosovirje in jih zapletla v samosvoje fantazijske zgodbe, je avtorica izumila novo inaično sodobno živalske pravljice.

Kosovirjem in drugim fantastičnim junakom je v črno-belih stiliziranih ilustracijah izšla izvirno likovno podoba Lidija Osterca.

Od 5. do 10. leta.

M. K.

Makarovič Svetlana: Pekarna Mišmaš. Ilustr. Marija Lucija Stupica. (Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Redkobesedni a dobrodušni pek Mišmaš peče daleč naokrog najboljši kruh in pecivo. Le kako more vse delo opraviti sam, brez pomočnika? Neke noči radovedna in nevoščljiva soseda Jedert razvozla to uganko: Mišmašu pomagajo pripraviti peko bele, sive, črne in rumene miške! Ko jezikava soseda drugo jutro v pekarni svoje odkritje izklepeta kupcem, postanejo radovedni tudi drugi vaščani. Za zvečer se z županom vred povabijo k Mišmašu na ogled. Toda na svoje veliko začudenje, zatem pa tudi žalost, najdejo pekarno prazno, zaprašeno in prepreženo s starodavnimi pajčevinami. O Mišmašu in njegovem slastnem kruhu pa ni od takrat nobenega sledu.

Pravljica ohranja vse odlike žlahtnega ljudskega pripovedništva in le-te hkrati tudi že na svojstven način preustvarja. Obenem pa izkazuje besedilo izrazite lastnosti sodobne pravljice, saj pisateljica prepušča otroškemu poslušalcu ali bralcu, da si glavnega junaka dokončno domisli sam, pač po logiki lastne ustvarjalne domišljije: pek je namreč lahko bodisi človeški možiček, bodisi škrat, bodisi mišek ali pa vse troje in še čarodej povrh. Številne barvne ilustracije domiselno ponazorjujejo zgodbo.

Do 9. leta.*

M. K.

Makarovič Svetlana: Škrat Kuzma dobi nagrado. Ilustr. Jelka Reichman. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Šopek čudežnih jagod, ki jih lahko ješ in ješ pa jih nikoli ne zmanjka, je nagrada pri tekmovanju škrtatov v najboljši škrtatovski meseci. Zmaga tristoletni gozdni škrtat Kuzma, ki je bil na skrivaj pomešal jajca iz petih različnih ptičjih gnezd. Za to škrtatovski izve sraka, ki si jo je bil Kuzma pri svoji nagrajeni potegavščini tudi korenito privoščil, in sklene maščevanje. Z ververico, ki ji je bil Kuzma izmaknil zalogo lešnikov in z ježem, ki mu je škrtat nekoč zadelal vhod v votlino, se sraki posreči ponoči izmakniti specemu Kuzmi čudežni šopek. Ko ga jejni škrtat zahteva nazaj, češ da so mu ga ukradli, mu živali na njegovem lastnem primeru dokažejo, da tudi one poznajo pravila igre »milo za drago«. Ne da bi pisateljica dvignila pedagoški prst, je iz radožive in vedre pripovedi malemu poslušalcu ali bralcu nazorno razviden trden etični klicaj. Razkošne barvne ilustracije plastično ponazarjajo dogajanje v zgodbi.

Do 8. leta.*

M. K.

Makarovič Svetlana: Take živalske. (Ilustr. Marjanca Jemec-Božič.) Ljubljana, (Borec) 1973. 61 + (II) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)

Sestnajst živalskih pravljic s šaljivim uvodnim nagovorom v verzih, ki ga pisateljica kot lisica zvitojopka naslovi na otroške bralce. Radoživa in vedra besedila so po večini zelo kratka, vendar ima vsaka zgodba trden akcijski lok z razvidno zaključno poanto, čeprav pisateljici kajpak še na misel ne pride, da bi hotela avtoritarno moralizirati. Glavni junaki so domače in gozdne živali: take, ki jih poznamo že iz ljudskega izročila (lisica, jež, pes, maček, kokoš) in take, ki jih v pravljicne zgodbe uvaja sodobna živalska pravljica (čuk, hrček, netopir itd.). In za pisateljico lahko rečemo, da je prav v pričujoči zbirki (in v knjigi Miška spi) ustvarila novo iniačno te literarne zvrsti.

Od 5. do 9. leta.*

M. K.

Makarovič Svetlana: Zajček gre na lunno. Oblikoval Tomaž Kržišnik. (Ljubljana,) Partizanska knjiga 1973. (24) str. lepor. 8°. (Lastovke.)

Pravljica iz zbirke Miška spi (Ljubljana, Mladinska knjiga 1972). Zgodba pripoveduje o belem zajčku, ki je jedel samo štiriperesne deteljice. Mama ga je zato kot razvajenca spodila od hiše. Na poti v širni svet najde zajček travnik samih štiriperesnih deteljic. Toda ta je last srebrnih zajcev z Lune, ki se ob večerih v srebrni krogi spustijo na pašo na Zemljo. Ko odkrijejo belega zajčka in zvedo za njegovo usodo, ga povabijo na Luno, s seboj pa odnesejo tudi kot preprogo zviti travnik. Beli zajček bo odslej lahko zmerom jedel samo štiriperesne deteljice, ob polni luni pa se bo lahko vračal na zemljo, k domačim na obisk.

Likovna oprema išče nove možnosti pri grafičnem oblikovanju sodobne slikanice.

Do 8. leta.*

M. K.

Maksimovič Desanka: Vetrova uspavan-ka. Pesmi in pravljice. (Prev.: Vera Albreht [itd.]. Ilustr.: Ančka Gošnik-Godec in Marija Vogelnik. Izbr. in ur. Darinka Petkovšek. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 86 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred II. 9.)

Od 5. do 10. leta.

Matičeto Milko: Lisica in petelin. (Ljudske pravljice.) Zapisal in poknjižil Milko Matičeto. Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. (Ljubljana,) Mladinska knjiga 1973. 16 str. 8°. (Čebelica. 164.)

V knjižici je zbranih osem anekdotično kratkih ljudskih zgodb, večinoma živalskih, iz raznih krajev Slovenije. Kako je dren s svojim zgodnjim cvetjem nalagal lisico; kako je žena medveda, ki je hruske tresel, imela za svojega moža; o Matjaževih lenuhih, ki so iz lenobe pustili, da jim je zgorela hiša in še nekatere — so pripovedi, ki v čistem in klenom slogu ob barvnih ilustracijah seznanjajo najmlajše z značilnostmi ljudske pripovedne umetnosti.

Do 9. leta.*

M. S.

Matičeto Milko: Zverinice iz Režije. (Izbor ljudskih živalskih pravljic.)

Ujel in udomačil, (z uvodom, opombami in italijanskim povzetkom predstavil) Milko Matičetov. S podobami približala Ančka Gošnik-Godec. Ljubljana, (Mladinska knjiga, s sodel. Inštituta za slovensko narodopisje pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti); Trst, (Založništvo tržaškega tiska) 1973. 242 + (I) str. + pril. 8°. (Zlata ptica.)

Zapisovalec še danes živega ljudskega izročila med rezijanskimi Slovenci je v zbirko vključil zgodbe o živalih, ki žive v gozdu, za razliko od domačih živali, in jih Rezijanci imenujejo zverinice. V zbirki se vrstijo šestdeset zgodb o lisici, volku, miški, žabi, kukavici, polžu, zajcu itd. itd. Prastare živalske zgodbe, ki so jim stoletja ustežna izročila izklesala klenost jezika, misli in oblike, se v zbirki srečujejo s čisto sodobnimi inačicami, ki jih ustvarjajo in pripovedujejo sodobni rezijanski pripovedovalci zgodb. Dragocenost zbirke je tudi v tem, da ljudskega umetnika dviguje iz njegove anonimnosti, saj avtor zbirke ob vsaki zgodbi navaja ime pripovednika.

Majčkeni svet rezijanskih zverinic privlačno oživljajo barvne in črno-bele ilustracije. Levstikova nagrada za leto 1973.

Od 5. do 11. leta.*

M. S.

Meško Franc Ksaver: Luna in žabica. Ilustr. Marička Koren. (Izbr. Viktor Smolej. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 169.)

Štiri kratke živalske pravljice. Čeprav drobna besedilca, pa ima vsako od njih za bralca vendarle tehtno нравno sporočilo. To še posebej velja za prvo (Luna in žabica) in zadnjo zgodbo (Žaba in lastovka), ki pripovedujeta o domišljavosti ter za drugo pravljico (Otrok in kamen), ki govori o čustveni neobčutljivosti.

Od 7. do 9. leta.*

M. K.

Meško Franc Ksaver: Njiva. Izbrani prozni spisi. (Izbr. in ur. Viktor Smolej. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 123 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VI. 21.)

Urednik zbirke je vključil v pričujočo izdajo pet avtorjevih klasičnih realističnih črtic iz kmečkega življenja, med katerimi sta najznačilnejši psihološki črtici Njiva in Požigalec. Naslednji pomembni je spominski zapis Na begu, v katerem opisuje preganjanje, ki ga je bil kot slovenski duhovnik na Koroškem deležen v prevratnih letih tik po prvi svetovni vojni.

Od 13. leta.

M. S.

Milčinski Fran: Butalci. Ilustr. Milan Bizovičar. (Ljubljana, Borec) [1974]. (44) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)

Slikanica je v besedilu priredba nekaterih najbolj znamenitih butalskih zgodb. Prirejevalec jih je povezal v neprekinjeno strnjeno besedilo, ki ga likovno opazarjajo humorne živobarvne ilustracije.

Od 8. do 11. leta.

M. K.

Milčinski Fran: Fridolin Žolna. — (Butalci. — Muhoborci. Ur., izbr. in spremno besedo napisal Slavko Pregl. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) 286 + (V) str. 8°. (Humor.)
Od 13. leta.

Milčinski Fran: Razbojnik Cefizelj in občinska blagajna. (Ilustr. Jože Ciuha. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 172.)

Znamenita butalska zgodba o Cefizlju, ki mu je zmanjkalo denarja za slastne koruzne hlebečke, pa je ne bodi len ukraдел občinsko blagajno in se namenil z njo v pekarno kupovat. In so Cefizlja lovili, kot se za razbojnika spodobi. Vendar se zgodba čisto po butalsko zaključuje tako, da je Cefizelj tisti, ki slednjič ujame policaja in ga proti nagradi tudi milostno izpusti. Izvirna črno-bela likovna spremljava besedila se v stilu povsem razlikuje od ilustracij, ki smo jih ob butalskih zgodbah srečevali doslej.

Od 7. do 9. leta.*

M. K.

Miollis Marie-Antoinette de: Tri šaloigrice. (Prev. Barbara Šega. Režijska navodila napisala Draga Ahačič.) Ljubljana, Pionirski dom [1973]. 22 + (I) str. 8°. (Pojdimo se gledališče.) Ilustr.

Od 9. do 13. leta.

Mitgutsch Ali: Pri nas na vasi. Slikanica. (Prev. Stanko Jarc. Ljubljana, Drž. založba Slovenije 1973.) (12 + III ov.) str. 4°.

Slikanica je brez besedila. Likovno zelo pripovedne podobe, polne najrazličnejših zanimivih podrobnosti, prikazujejo različne prizore iz vsakega življenja. Slikanica se zdi zelo primerna za aktiviranje otrok v izražanju, saj jo lahko s pridom uporabimo kot učinkovito spodbudo za otrokovo samostojno fabuliranje v smereh, ki jih nakazuje obravnavana tema.

Do 8. leta.*

M. K.

Mlada Breda. Izbor ljudskih pesmi. (Izbr. in ur. ter opombe napisal Boris Merhar. V Ljubljani,) Prešernova družba 1974. 253 + (I) str. 8°.

Od 13. leta.

Mlakar Janko: Gospod Trebušnik. (Ur., jezikovno pregledal in spremno besedo napisal Stane Mihelič. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) 277 + (II) str. 8°. (Humor.)

Štirje humoristični potopisi z istim glavnim junakom. To je korenjaški Trebušnik, rejeni, svojeglavi in odrezavi prekupčevalec z živino z Gorenjskega. V prvi zgodbi ga avtor popelje v hribe (Kako je Trebušnik hodil na Triglav), v drugi z vlakom proti morju (Kako se je Trebušnik vozil v Trst), v tretji pa na Dunaj (Trebušnik

na dunajski lovski razstavi). Na četrtem in najdaljšem potopisnem potočanju spremlja pisatelj Trebušnika in njegovo veselo družbo vzdolj jadranske obale v Črno goro in preko Bosne in Hercegovine nazaj domov. Mlakarjev humor je predvsem situacijski, zelo rad pa pisatelj uporablja tudi besedne igre.

Od 13. leta.

M. K.

Najlepše turkmenske pravljice. (Izbr. in prev. Cvetko Zagorski. Ilustr. Cita Potokar. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. 226 + (II) str. 8°. (Zlata ptica.)

Po dveh ruskih virih je urednik zbirke Cvetko Zagorski izbral in prevedel pravljice iz Turkmenije, dežele v Srednji Aziji, z zelo staro kulturo in še starejšimi ljudskimi izročili. Dobra tretjina v zbirki objavljenih pravljic so zgodbe o Pol-uheu, pogumnem turkmenskem palčku, ki zna in ve vse in ne trpi krivic, ki bi jih kdo prizadel njegovim prijateljem, siromakom. Drugi pomembni junak izbranih pravljic je Mirali — sultanov prijatelj, modrec ter pravičnik, priljubljen tako med preprostim ljudmi kot na dvoru. Zbirka turkmenskih pravljic je opremljena s črno-belimi ilustracijami.

Od 6. do 10. leta.*

M. S.

Novy Lili: Majhni ste na tem velikem svetu. (Izbr. Josip Vidmar. Ilustr. Liza Hribar. Pripr. Fides Petek. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 64 str. 8°.

Poezija.

Do 10. leta.

Ożogowska Hanna: Narobe fant. (Izbr. in prev. Zdenka Škerlj-Jermanova. Ilustr. Marija Lucija Stupica. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. 129 + (II) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Zgodbe o narobe fantu je prevajalka izbrala iz dveh knjig sodobne poljske pisateljice. Posebnost njenih zgodb je, da so junaki vedno fantje, ki bi sicer bili radi pametni in vzorni in poslušni in pridni pa se jim izcemi vedno obratno od tega. Ker pa je le njihova volja dobra, se nanje ne da jeziti, samo smešni so, zelo smešni: ko fant dobi denar za frizerja, pa si spriču hude vročine namesto kratkih las privoščijo s prijatelji sladoled; ko fant hoče popraviti mamine slabe živce in ji popleska vrata in omare sončno rumeno in travnato zeleno, in še je dobrih fantovskih namenov na pretek popisanih v knjigi. Zgodba je opremljena s humornimi črno-belimi ilustracijami.

Od 9. do 11. leta.

M. S.

Padoan Gianni: Robinson v vesolju. (Prev. Evelina Umek. Ilustr. Giancarlo Cereda in Giuseppe Lagana.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 233 + (II) str. 8°. (Odisej.)

V trižlanski ekipi ameriških vesoljcev na Apollu X-3 je tudi mladi major z imenom Robinson. Njihov polet proti luni je brezhiben do trenutka, ko jih začno naprave

opozarjati, da jim goriva iz neznanih vzrokov nevarno zmanjkuje. Prisiljeni so se spustiti na lunino površino. Pri tem se dva vesoljca smrtno ponesrečita, živ pristane le Robinson. Začenja se njegov boj na življenje in smrt; z velikimi napori si zgradi iz ostankov vesoljske ladje vozilo, ki bi mu pomagalo priti na tisto stran lunine površine, s katere bi lahko pozval pomoč. Medtem pa sovjetski vesoljski centri spremljajo dogajanje na luni in menijo, da gre za sovražne ameriške manevre. Na opazovanje odpošljejo vesoljca Andreja, ki ugotovi nesrečo in se navkljub navodilu svojega centra odloči za reševanje preživelega Robinsona. Srečata se, med njima izginje pregrada in predsodki dveh tekmujočih veselij, katerima pripadata; tudi Američani odpošljejo reševalno ladjo in samo človečnosti dveh hrabrih vesoljcev je pripisati, da rešitev uspe.

Od 13. leta.

M. S.

Pavček Tone: Juri-Muri v Afriki. (:O fantu, ki se ni maral umivati.:) Ilustr. Melita Vovkova. (Ponat.) Ljubljana, Mladinska knjiga 1973. (32) str. 8° p. f. (Cicibanova knjižnica.)

Poezija.

Od 6. do 8. leta.

Pečjak Vid: Pobegli robot. Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga (1974). (16 + I ov.) str. 4°. (Velike slikanice.)

Do 8. leta.*

Peroci Ela: Hišica iz kock. Ilustr. Lidija Osterc. (3. natis. Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Do 8. leta.*

Peroci Ela: Kje so stezice. Ilustr. Dunja Furlani. (Ljubljana, Partizanska knjiga 1974.) 16 str. 4°. (Lastovke.)

Od 6. do 8. leta.

Peroci Ela: Moj dežnik je lahko balon. (Ilustr. Marlenka Stupica. 2. ponat. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Do 8. leta.*

Peroci Ela: Stara hiša št. 3. Ilustr. Lidija Osterc. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Staro, prazno hišo št. 3, v kateri je ostala le še bela mačka, so se namenili porušiti. Odkrili pa so jo otroci, opremlili z zabojčki, na okna postavili rože ter zakurili v štedilniku, da se je iz dimnika veselo kadilo. Trikrat so prišli delavci s kamionom, da bi hišo porušili pa je niso, ker so jo tako prijazno obljudili. Potem pa so na mestnem uradu hišo št. 3 prečitali s seznama za rušenje. Ilustracije barvno sveže dopolnjujejo pravljico.

Do 8. leta.*

M. S.

Peroci Ela: Za lahko noč. (Izbor pravljic iz knjig: Tisočkratlepa, Majhno kot mezinec, Ptičke so odletele. Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. 2. ponat. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 205 + (II) str. + pril. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Od 5. do 8. leta.*

Petan Žarko: Kako je svet postal pisan. (Ilustr. Jože Ciuha. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 75 + (III) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Knjiga predstavlja zgodbe, kot jih sproti sestavljalata dva otroka, deček in deklica, Andrej in Majda, večinoma v dialogih z očetom. Tako je Andrej z novimi barvami na risalnem listu s pisanimi barvami popestril svet; tako je očka z risbo pričaral deklici z lešniki v očeh na pločniku vrt — in Majdo, ki je vedno »sedela na ušesih«, je tako očarala zgodba o kralju, ki je imel z voskom zalita ušesa, da je hotela kar pri priči odtažati svojo gluhotu, sedeč na priključenem električnem štedilniku.

Zgodbe so sodobne, o sodobnih mestnih otrocih, katerih domišljija se veselo prepušča igri nesmisla ali nonsensa.

Zgodbe so opremljene s črno-belimi, h groteski nagibajočimi se ilustracijami.

Od 6. do 8. leta.

M. Š.

Petrović Mirko: Deklica s 7 mandeljni. (Prev. Marija Kovačič.) Ilustr. Milan Bizovičar. (V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 167.)

Zgodilo se je, da je deklici Branki oteklo grlo in morala je v bolnico. Tam so ji operirali mandeljne, ki jih je bilo sedem. Deklici v bolnici ni všeč; čim bolj ji gre z zdravjem na boljše tem bolj prepirljiva in sitna, tem bolj lačna je. Končno prideta dan in ura, ko sme deklica domov; vse tegobe so pozabljene in prijazno pomaha zdravnikom in bolniškim sestram v slovo. Zgodbo spremljajo močno stilizirane črne-bele ilustracije.

Od 7. do 9. leta.*

M. Š.

Podgorec Vidoe: Hajduški studenec. Roman. (Prev. Nada Carevska. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 115 + (III) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred IV. 21.)

Od 10. do 12. leta.

Potrč Ivan: Pravljica o Vanču. Ilustr. Ive Šubic. Ljubljana, Partizanska knjiga 1973. 16 str. 4°. (Lastovke.)

Z nekaterimi kompozicijskimi prijemi ljudske pravlice pisatelj pripoveduje zgodbo o treh prijateljih — dečku Vanču, mucu Mrjavu in psu Čuvaju, ki jim je sovražnik požgal domove in so šli iskat v svet starše in pravico. Pot jih pripelje v sovražnikovo zasedo: reši jih pes Čuvaj in njegovo življenje je cena, za katero deček Vanč in muc Mrjav srečno prispeta do partizanov, staršev in pravice. Barvne ilustracije ponazarjajo težko vzdušje pretekle vojne.

Od 6. do 8. leta.

M. Š.

Prebrisanu dekle. Lužiškosrbske pravljice. ([Sest.] Pawoł Nedo. Prev. Gitića Jakopin. Ilustr. Dunja Furlani. Ljubljana.) Mladinska knjiga (1973). 216 + (III) str. 8°. (Zlata ptica.)

Izbor ljudskih pravljic za mladino odkriva vrsto znanih tem iz nemškega izročila pa tudi znatno število čeških pravljčnih snovi. Vendar tisto, kar je lužiškosrbskemu pravljčnemu izročilu lastno in predvsem značilno zanj, ne tiči toliko v posebnih, popolnoma novih pravljčnih temah, temveč v načinu preoblikovanja že znanih snovi. Opozoriti pa gre tudi na očitno zelo stare pravljčne snovi, ki so v zapisih ohranile svojo prvotno svežino. Tu mislimo predvsem na živalske pravljice z volkom in lisico in na starodavne čarovne pravljice.

Od 6. do 11. leta.*

M. K.

Prežihov Voranc: Solzice. (Ilustr. Milan Bizovičar. Spremono besedo napisala Stanko Kotnik, Marijan Tršar. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 101 + (II) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Prežihov Voranc [ps.] = Lovro Kuhar.

Od 10. leta.

Radović Dušan: Strašni lev. (Prev. Ivan Minatti. Ilustr. Štefan Planinc. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 171.)

Poezija.

Do 8. leta.

Rebolj Tomo: Goldenbruk in Sanja. (Ilustr. Jelka Reichman. Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 50 + (V) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Zgodba je enodnevni izsek iz življenja zelo občutljivega dvanajstletnega dečka. Goldenbruk je najrajši sam. V samotnem zalivu ima »svojo« špiljo, v njej pa »svojeja« duha, izmišljenega, vendar edinega resničnega prijatelja in sogovornika. Tistega dne, o katerem govori zgodba, zaide v zaliv deklica Sanja. Ob igri postaneta prijatelja. Goldenbruk ji razkaže svoje kraljestvo in pri tem začuti, da je srečen, ker ga lahko z nekom deli. Ko Sanja odide, se Goldenbruk prvič zave svoje osamljenosti. Zato gre v mesto, da bi deklico poiskal. Razočaranje nad njo in nad drugimi stiki z ljudmi v mestu preboleva Goldenbruk zvečer spet sam v svojem samotnem zalivu, bogatejši za novo spoznanje: tudi najboljši prijatelj se ti lahko izneveri.

V zgodbi z nekaterimi razsežnostmi sodobne pravljice zazvenijo tudi že rahlo toni prvih ljubezenskih vzburjenj. Doživljajsko odmevnost bo zato ta samosvoja zgodba našla predvsem v občutljivejših bralcih.

Od 10. do 12. leta.

M. K.

Ribičič Josip: Miškolin. Ilustr. Jelka Reichman. (3. natis. V Ljubljani.) Mladinska knjiga (1974). (48) str. 4°. (Velike slikanice.)

Od 5. do 9. leta.*

Ribičič Josip: Rdeča pest. (Ilustr. Janez Vidic. Spremno besedo napisala Nada Gaborovič in Marijan Tršar. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 182 + (I) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 10. do 12. leta.

Rodari Gianni: Pravljice po telefonu. (Prev. Evelina Umek. Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. 136 str. 8° (Cicibanova knjižnica.)

Nekoč je živel računovodja — trgovski potnik. Ker je bil doma samo ob nedeljah, njegova hčerka pa si je vsak dan želela večerno pravljico, ji je očka ob devetih telefoniral, kjerkoli je že bil in ji povedal zgodbo. Te pravljice so zbrane v pričujoči knjigi in so povečini zelo kratke, ker so telefonski pogovori pač dragi, vendar so nekatere med njimi tako lepe, da so jim menda prisluhnile tudi telefonistke. Tako je rečeno v uvodu v zbirko igrivih sodobnih pravljic, ki tematsko posegajo v živalni svet, v svet sodobnega otroka in njegove igre, na področje moderne tehnike in celo v znanstveno fantastiko. Večkrat izvenijo zgodbe tudi v močno socialno obtožbo in tako na svoj način razodevajo pisateljevo izrazito napredno svetovnonazorsko usmerjenost.

Od 5. do 9. leta.*

M. K.

Rozman Smiljan: Sin Martin. (Ilustr. Bine Rogelj. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. 182 + (III) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Zgodba o očetu, ki se mu je rodil sin Martin in s tem spravil očeta v številne nepredvidene težave, je polna humorja. Smešno je, če oče ve, da se mu bo rodil otrok, ne ve pa še nič o njem, niti ne ve ali bo fant ali deklica, ne ve ničesar o navadah in značaju bodočega dojenčka. Zato je oče bolj neboljen kot dojenček, ki se rodi kot sin Martin. In v tej neboljenosti mora hočeš nočeš oče sodelovati z vsem tistim, kar se godi, ko se otrok rodi in raste in ko vsak dan pokaže sin kako nenavadno in nepredvideno novost. Tako se oče v zgodbi mnogo bolj počasi, kot hitro rastoči sin, izkopava iz svoje smešne neboljenosti. Humorno besedilo usklajeno spremljajo črno-bele ilustracije.

Od 5. do 9. leta.*

M. Š.

Rudolf Franček: Trnuljčica preveč in trije palčki. (Pravljčna igra.) Ljubljana, Scena 1973. 50 str. 8°. (Dramska knjižnica. 1973. 5.)

Od 7. do 10. leta.

Saint-Exupéry Antoine de: Mali princ. (Prev. Ivan Minatti. Ilustr. Antoine de Saint-Exupéry. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1973. 84 str. 8°. (Biseri.)

Od 13. leta.

Scott Walter: Ivanhoe. Zgodovinski roman. (Prev. Vladimir Levstik. Ilustr.

Kostja Gatnik.) V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974. 8°. (Biseri.) 2 knj.

Od 13. leta.

Sekora Ondřej: Dogodivščine mravljinčka Ferdinanda. (Narisal Ondřej Sekora. Prev. Janez Mušič. Verze prepešnil Severin Šali.) [Ljubljana.] Mladinska knjiga 1973. 180 + (IV) str. 4°. (Cicibanova knjižnica.)

Ferdinanda spoznamo po rdeči pikčasti rutici, ki jo ima zmerom zavezano okrog vratu. Tudi drugače se razlikuje od ostalih mravljinčkov v domačem mravljišču: bolj podjeten je, bolj radoveden in iznajdljiv, bolj nabrit in razigran, hkrati pa zelo prirčen in vsakomur pomaga, če le more. Nič čudnega torej, če se radoživ junak neprestano zapleta v najbolj nenavadne in napete dogodivščine z najrazličnejšimi predstavniki pisanega sveta žuželk in drugega živalskega mikrokozmosa. Izredno dinamične barvne in črno-bele ilustracije otroka, ki vzame knjigo v roke, naravnost spodbujajo k branju zgodbe, hkrati pa so v svoji humornosti tudi v pristnem sozvočju s slogom pravljčnega besedila.

Od 6. do 9. leta.

M. K.

Seliškar Tone: Bratovščina Sinjega galeba. (Ilustr. Božo Kos. Spremno besedo napisala Ignac Kamenik in Marijan Tršar. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 133 + (I) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 10. do 12. leta.

Seliškar Tone: Tovariši. Povest parti-zanske zvestobe. (3. slov. izd. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 197 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred V. 21.)

Od 10. do 12. leta.

Seton Ernest Thompson: Črni kljusač in druge zgodbe. (Narisal Ernest Thompson Seton. Prev. Pavel Holecšek in Alenka Goričar. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 240 + (III) str. 8°. (Izbrano delo. 1.)

Od 10. do 12. leta.

Seton Ernest Thompson: Rolf gozdovnik. (Narisal Ernest Thompson Seton. Prev. Rudolf Kresal. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 189 + (I) str. 8°. (Izbrano delo. 2.)

Od 10. do 12. leta.

Seton Ernest Thompson: Winnipeški volk in druge zgodbe. (Narisal Ernest Thompson Seton. Prev. Marija Kmetova in Avgust Petrišič. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1973. 310 + (III) str. 8°. (Izbrano delo. 3.)

Od 10. do 12. leta.

Sienkiewicz Henryk: Mali vitez. (Prev. M. A. Prir. Severin Šali. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 350 + (I) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VII. 20/21.)
Od 13. leta.

Sienkiewicz Henryk: Mali vitez. (Prev. M. A.) Ljubljana, Drž. založba Slovenije 1974. 541 + (I) str. 8°. (Izbrana dela. 6.)
Od 13. leta.

Sienkiewicz Henryk: Potop. (Prev. Rudolf Molè.) Ljubljana, Drž. založba Slovenije 1974. 8°. (Izbrana dela. 3—5.) 3 knj.
Od 13. leta.

Sienkiewicz Henryk: V puščavi in goščavi. Prev. France Vodnik. (Ilustr. Nikolaj Omersa. Spremnim besedi napisala Iztok Ilich in Marijan Tršar. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 8°. (Zlata knjiga.) 2 knj.
Od 10. do 12. leta.

Sienkiewicz Henryk: Z ognjem in mečem. (Prev. Janko Moder.) Ljubljana, Drž. založba Slovenije 1974. 8° (Izbrana dela. 1—2.) 2 knj.
Od 13. leta.

Slaby Zděnek: Zelena kapica. (Prev. Branimir Kozinc.) Ilustr. Marija Stupica. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. (16) str. 8°. (Čebelica. 161.)

V hišici na samoti prebiva Zelena kapica s starejšim bratom, izumiteljem Kaporinom. Živi sredi samih zanimivih robotov, strojev in strojčkov, ki jih ji Kaporin izumlja za igranje in za vsakršna delovna opravila. Zelena kapica pa se dolgočasi. Zaželi si družbe živih vrstnikov in zato s helikopterjem odleti iskat babico, ki ji je bila spleta zeleno kapico. Po nevšečnih srečanjih z lisico, medvedom in volkom Zelena kapica slednjič le najde svojo babico, pri njej pa tudi primerno družbo živih otrok. Zgodba je sodobna pravljica s humanističnim sporočilom, ki se motivno spogleduje s starodavno pravljico o Rdeči kapici.

Do 8. leta.*

M. K.

Slovske pravljice. Izbral Jiří Horák. (Prev. Janez Zor [itd.]. Ilustr. Lidija Osterc. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 249 + (V) str. + pril. 8°. (Zlata ptica.)

Zbirka prinaša 55 ljudskih pravljic tridesetih slovenskih narodov, med njimi tudi hrvaške, srbske in slovenske ljudske pravljice. Urednik je posegal po najstarejših plasteh slovskega pravljničnega gradiva, po tako imenovanih čarovnih pravljicah, v katerih nastopajo neresnična bitja, ki žive v bajnih gradovih, na steklenih gorah

ali globoko v podzemnih palačah in ob njih junaki iz človeške družbene plasti. Prav v tej plasti se po avtorjevem mnenju najbolj čutijo narodnostne posebnosti, čeprav so si pravljice sicer po nekaterih motivih sorodne.

Štiri slovske ljudske pravljice so vključene v zbirko, ki jih je urednik našel pri starejših slovenskih zapisovalcih, pri Valjavcu in Šašlju.

Od 6. do 11. leta.*

M. Š.

Slovske narodne pravljice. Izbr. in ur. Alojzij Bolhar. (Ilustr. Maksima Gasparija.) 7. natis. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. 203 + (IV) str. + pril. 8°. (Zlata ptica.)

Od 5. do 10. leta.*

Smolnikar Breda: Popki. (Ilustr. Melita Vovk-Stih.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1973). 88 str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 173.)

V zgodbah, ki niso med seboj fabulativno povezane, je prikazan svet doraščajočih deklic, svet nemira, prvih ljubezenskih čustev in spogledovanja; v ospredju so medsebojni odnosi mladoletnic, ki izražajo tako prijateljstvo kot zavist, koketnost kot zagrenjenost. Zgodbe so napisane mladostno sveže, vendar s pisateljsko prizadetostjo. Spremljajo jih prešerno stilizirane belo-črne ilustracije.

Od 12. leta.

M. Š.

Snoj Jože: Stop za pesmico. (Ilustr. Jože Ciuha. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 59 + (III) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Poezija.

Do 10. leta.

Spyri Johanna: Heidi. Prev. Meta Sever. (Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. Spremnim besedi napisala Darja Kramberger in Marijan Tršar. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 238 + (II) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 9. do 11. leta.

Sto pesmi za otroke. (Izbr. in ur. Janko Glazer. Ilustr. Štefan Planinc. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 136 + (V) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred II. 7.)

Do 10. leta.

Stupica Marlenka: Kadar boben ropota. (Ilustr. Marlenka Stupica. Verzi Niko Grafenauer. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) (8) str. lepor. 8° p. f. (Najdihojca.)

Do 5. leta.

Stupica Marlenka: Sredi polja rdeči mak. (Ilustr. Marlenka Stupica. Verzi Niko Grafenauer. Ljubljana, Mladin-

ska knjiga 1974.) (8) str. lepor. 8° p. f. (Najdihojca.)

Do 5. leta.

Stupica Marlenka: Velik ... majhen ... (Ljubljana, Mladinska knjiga 1974.) (8) str. lepor. 8° p. f. (Najdihojca.) Ilustr. Do 5. leta.

Suhodolčan Leopold: Hi, konjiček. Ilustr. Marjanca Jemec-Božič. V Ljubljani, (Borec) 1974. (32) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.) Do 6. do 8. leta.

Suhodolčan Leopold: Kam se je skril Krojaček Hlaček. Ilustr. Marlenka Stupica. (V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974.) (32) str. 4°. (Velike slikanice.)

Krojaček Hlaček je fantazijski junak, ki ljubi otroke in se rad igra z njimi. O teh otroških igrah s Krojačkom Hlačkom je govor v knjigi; spremljajo pa jih prikupne barvne ilustracije.

Do 8. leta.

M. Š.

Suhodolčan Leopold: Mornar na kolesu. (Ilustr. Aco Mavec.) Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 88 + (III) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Spominski zapisi avtorja segajo v tisto zgodnje otroštvo, ko deček — junak vseh zgodb, ki so v knjigi, še ni znal ločiti leve noge od desne, levega škornja od desnega. Nebogljenomu mučnih in smešnih pa prešernih dogodivščin pisatelj nasuje za cel koš in v teh spominih se odkriva lepota otroštva na deželi, kjer travniki in logi in potoki niso ograjeni, otroštva, ki je hkrati lepo in skromno in bogato. Prva pot v šolo, šolske dogodivščine, vožnja s kolesom v mornarski obleki, srečanje s stražnikom, ki je pesnik, doživljanje vojne in okupacije in še s celo vrsto zgodb spremlja otroka na njegovi poti k odrasčanju. Velika odlika teh spominskih zapisov je v njihovi preprostosti in ljubeznivi toplini, ki v celoti razgrinjata razsežnosti otroštva in jih niti ne popravljata niti ne spremlja izkušnja odraslega.

Vesele črno-bele ilustracije spodbudno spremljajo literarno besedilo.

Do 10. do 12. leta.

M. Š.

Suhodolčan Leopold: Naočnik in Očalnik, mojstra med detektivi. (Ilustr. Aco Mavec.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1973). 194 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 170.)

V desetih zgodbah so hudomušno opisani podvigi dveh nadvse smešnih in nerodnih pa ljubeznivih in dobrodušnih detektivov Naočnika in Očalnika: iščeta in odkrijeta zmkavta dragocenega izuma, preganjata strahove, ki jih vidijo otroci ponoči, raziskujeta avtomobilsko nesrečo, da bi našla dečka in deklico, ki sta zašla v slaščičarno na sladoled itd. Njuna dobrodušna in prizadevna nerodnost ter detektivska vne-ma povzročita vrsto smešnih zapletov. Ta-

ko zaideta v neštete komične situacije, iz katerih pa se vedno srečno in duhovito izkobacata.

Detektivsko komiko zgodb posrečeno spremljajo črno-bele ilustracije.

Od 10. do 12. leta.

M. Š.

Suhodolčan Leopold: Narobe stvari v mestu Petpedi. — (Srečna hiša Doberdan. — Figole Fagole.) Tri komedije za mlade. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1973. 174 + (II) str. 8°. (Mladi oder.) Od 7. do 10. leta.

Suhodolčan Leopold: Rumena podmor-nica. (Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 155 + (I) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VI. 19.)

Od 11. do 13. leta.

Suhodolčan Leopold: Skriti dnevnik. (Ilustr. Melita Vovk-Štišova. 2. ponat. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973. 158 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VII. 3.)

Od 10. do 12. leta.

Sutcliffe Rosemary: Robin Hood. Prev. Ana Padovan. (Ilustr. Milan Bizovičar. Spremnno besedo napisal Iztok Ilich. Ljubljana, Mladinska knjiga 1974. 233 + (II) str. 8°. Zlata knjiga.)

Avtorica povesti je sodobna angleška pisateljica zgodovinskih zgodb. Na svojstven način je prikazala najznamenitejšo osebnost angleškega srednjega veka — Robin Hooda. Deloma izhaja iz legende o tem junaku, deloma pa iz svojega temeljitega poznavanja angleške zgodovine. Povest začneja z zgodbo o tem, kako se je Robin Hood postavil po robu vladajočim fevdalcem in zakaj je postal zaščitnik tlačanov in njihovih pravic. S tem svojim plemenitim bojem si pridobi vrsto somišljenikov, kot so: Mali John, Will Lokostrelec in Will Skratni, Gilbert Lokostrelec in Alan A'Dale in ne nazadnje se mu pridruži plemenita Marijana, Robinova mladostna prijateljica, s katero potem slavi poroko v zelenih gozdovih. Povest se konča z Robinovo smrtjo, ko Robin nasede ukani sestrični, opatinje Uršule. Zastrupljen, z zadnjimi močmi izstrelji svojo poslednjo puščico, potem pa mu prijatelji v zelenem gozdnem mahu izkopljejo grob.

Od 11. do 13. leta.

M. Š.

Swintz Martha: Kraljevi smetanovi kolački. (Prev. Barbara Šega. Navodila napisala Draga Ahačič.) Ljubljana, Pionirski dom [1974]. 22 + (XVI) str. 8°. (Pojdimo se gledališče.) Ilustr.

Dramatika.

Od 9. do 13. leta.

Šenoa August: Kmečki punt. (Prev. France Tersegav. Spremnno besedo napisal Krsto Špoljar. V Ljubljani,

Partizanska knjiga [itd.] 1973.) 280 + (II) str. 8°. (Gubčeva knjižnica.)

Od 13. leta.

Šenoa August: Zlatarjevo zlato. Zgodovinska povest iz 16. stoletja. (Prev. in spremna beseda Tone Glavan.) Murska Sobota, Pomurska založba 1973. 304 str. 8°.

Od 13. leta.

Šenoa August: Zlatarjevo zlato. Zgodovinska povest iz 16. stoletja. (Prev. in spremna beseda Tone Glavan.) 2. izd. Murska Sobota, Pomurska založba 1974. 304 str. 8°.

Od 13. leta.

Šinkovec Črtomir: Sonce na hoduljah. (Ilustr. Jelka Reichman.) Ljubljana, (Borec) 1973. (48) str. 8°. (Kurirčkova knjižnica.)

Poezija.

Do 10. leta.

Šinkovec Črtomir: Škorčeva šola. (Ilustr. Jaka Torkar. Jesenice, Kulturno umetniški klub Tone Čufar 1973.) 58 + (IV) str. 8°. (Mala Čufarjeva knjižnica. 8.)

Poezija.

Do 10. leta.

Škerl Ada: Nevsakdanje potovanje. (Ilustr.) Melita Vovk (-Štih). (V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973.) (16) str. 4°. (Velike slikanice.)

Poezija.

Do 8. leta.

Šmit Jože: Ježek se ženi. (Ilustr. Milan Bizovičar [itd.]. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 81 str. 8°. (Moja knjižnica. Razred III. 20.)

Poezija.

Do 10. leta.

Šmit Jože: Kaj dela žabica. Ilustr. Milan Bizovičar. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 16 str. 8°. (Čebelica. 160.)

Poezija.

Do 8. leta.

Solohov Mihail Aleksandrovič: Človekova usoda. (Prev. Alenka Kraigher-Gregorč. Ilustr. M. V. Kuprijanov, P. N. Krilov, N. A. Sokolov.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1973). 67 + (I) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 171.)

Zgodbo razvije pisatelj iz svojega srečanja z možem in otrokom takoj po drugi sve-

točni vojni. Čakajoč na prevoz s čolnom zve za usodo moža, ki ga je vojna odrgala od žene in treh otrok. Pride v nemško ujetništvo, doživlja ponižanje in nasilje in tudi sam ubija, da bi rešil tovariša; ko najde priložnost, zbeži čez fronto k svojim in jim pripelje v ujetništvo nemškega oficirja z dragocenimi dokumenti. Potem začne iskati svojo družino, ženo in otroke — in zve za njihovo smrt. Ostal je sam in tavajoč v svoji bridkosti sreča otroka, prav tako samega in siroto. Ponudi se mu za očeta, otrok ga sprejme in tako si delita novo življenje, skromno a bogato tople človečnosti.

Od 13. leta.

M. S.

Štorkán Karel: Me, zgubljen dekleta. (Prev. Zdenka Škerlj-Jermanova.) Ljubljana, Mladinska knjiga (1974). 170 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 176.)

Zgodba pripoveduje o vsakdanjih a za do-
raščajoča dekleta izredno pomembnih do-
godkih, ki se razpredajo skozi celo leto.
Sošolki Zofijo in Dominiko družijo podobna
usoda: njuni starši so ločeni, razlika je le
v tem, da živi prva pri materi, druga pa
pri očetu. Srečata se v hmeljarski brigadi,
skupaj obiskujeta zdravstveno šolo in do-
življata vso problematiko prakse s težki-
mi bolniki; večkrat se spričata in razide-
ta, pa spet najdeta in si imata spet tako
neznansko veliko povedati in skupaj pre-
tuhtati. Knjiga torej ne govori o »padlih«
dekletih, ampak o tisti moralni svežini, ki
jo lahko mlad človek doseže v spopadu z
okoljem in s samim seboj. Prav gotovo
ena najboljših sodobnih tako imenovanih
»knjig za dekleta«.

Od 13. leta.

M. K.

Šušteršič France: Mehurčki iz cemuna. (Ilustr. Milan Bizovičar.) Ljubljana, (Borec) 1974. 122 + (II) str. 8. (Kurirčkova knjižnica.)

Cemuni so nekakšni zbiralniki talne vode,
ki nima odtoka. Voda mezi vanje iz tal,
na gladini pa se v kratkih presledkih de-
lajo brbrajoči mehurčki. Cemuni nastane-
jo na močvirnih tleh na Cerkniškem jeze-
ru. Prav tja, na jezero in v njegovo oko-
lico se vračajo pisateljevi spomini, ko v
jedrih realističnih črticah obuja svoje
otročstvo. Le-to se je odvijalo med trdim
kmečkim delom, sproščenejšim pastirjeva-
njem pa tudi med razposajenimi igrami,
med katerimi je bila prav gotovo najlepša
drsanje po zaledenem Cerkniškem je-
zeru.

Od 10. do 12. leta.

M. K.

Švajncer Janez: Junak na kolcih. (Ilustr. Janez Vidic. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1973. 153 + (II) str. 8°. (Knjižnica Sinjega galeba. 166.)

Od 10. do 12. leta.

Šviga švaga, čez dva praga. (Uganke. Izbr. Darinka Petkovšek.) Ilustr. Jelka Reichman. (V Ljubljani,) Mladin-

ska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 165.)

Poezija.

Do 8. leta.

Tavčar Ivan: Cvetje v jeseni. (Posebna izd. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 108 + (III) str. + pril. 8°.

Od 13. leta.

Tolstoj Lev Nikolaevič: Hadži-Murat. Roman. (Prev. Vladimir Levstik. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 128 str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VII. 19.)

Od 13. leta.

Trdina Janez: Bajke in povesti o Gorjancih. (Izbr. in ur. Dušan Moravec. V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1973. 132 str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VII. 18.)

Od 13. leta.

Trikrat hura za veselje. Izbor otroških pesmi in ugank. (Avtorji pesmi: Tone Pavček [itd.]. Izbor Niko Goršič. Risbe Ninica Goršič. (Ljubljana, Delavska enotnost 1974.) 36 + (II) str. 8°. (Umetnost in kultura. 97.)

Do 8. leta.

Tršar Marijan: Zgodbe o psu Riku. (Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 100 + (I) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred V. 19.)

Od 10. do 12. leta.

Twain Mark. Prigode Huckleberryja Finna. (Prev. Janez Gradišnik. Ilustr. Marijan Amaliotti. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 8°. (Biseri.) 2 knj.

Mark Twain [ps.] = Samuel Langhorne Clemens.

Od 11. do 13. leta.

Vajt Tina, Milko Matičetov: Dvanajst ujcev. (Ljudska pravljica iz Rezije.) Ilustr. Ančka Gošnik-Godec. (V Ljubljani,) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 170.)

Ljudska pravljica pripoveduje o materi, ki je imela dvanajst lačnih in strganih otrok. Da bi jih nahranila in oblekla, se je odpravila k dvanajstim stricem, k dvanajstim mesecem. Strici so ji dali rož in jabolk in hrušk in borovnic in grozdja, obleke pa ne. Tako jih je nasitila, oblekla pa še vedno ne.

Materino pot k dvanajstim mesecem prikazujejo črno-bele ilustracije.

Do 8. leta.*

M. S.

Marička Koren. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1973.) (64) str. 4°. (Velike slikanice.) Prvi ponatis slikanic: Kekec gre na pot, Kekec se vrne, Kekec in botra Pehta, Kekec ozdravi Mojco.

Od 6. do 8. leta.

Vandot Josip: Kekec nad samotnim breznom. (Ilustr. Marička Koren. Spremno besedo napisala Nada Gaborovič in Marijan Tršar. Ljubljana,) Mladinska knjiga 1974. 202 + (I) str. 8°. (Zlata knjiga.)

Od 8. do 10. leta.

Variot Jean: Velikaška norost. (Prev. in navodila napisala Draga Ahačič.) Ljubljana, Pionirski dom [1973]. 24 + (V) str. 8°. (Pojdimo se gledališče.) Ilustr.

Dramatika.

Od 14. leta.

Verne Jules: Bajna dediščina. — Svoje-glavi Keraban. (Prev. Bogo Stopar. V Ljubljani,) Tehniška založba Slovenije 1973. 529 + (VI) str. 8°. Ilustr.

V knjigi »Bajna dediščina« podeduje francoski zdravnik Sarrasin, pobornik za uspešno preventivo s pomočjo vsesplošnega dviga osnovne higiene med ljudmi, ogromno vsoto denarja. Sklene, da jo bo uporabil v plemenite zdravstveno-znanstvene namene. Vendar se izkaže, da mora dediščino deliti z nemškim kemikom, profesorjem Schultzejem. Ta pa namerava svoj del denarja uporabiti za izdelavo orožja, ki bi vse človeštvo, še zlasti pa latinsko raso, podvrglo Nemčiji. Tako zra-steta v Ameriki dve utopični mesti: Sarrasinov France-Ville, prototip brezhibno higieničnega in zdravega načina življenja ter Stahlsstadt, mesto jekla, kjer rasist Schultze izumlija svoje uničevalno orožje. Vendar pošastnega Nemca uničijo lastni izumi. Odtlej tudi mesto jekla deluje v zgolj miroljubne koristi vsega človeštva. Utopično besedilo s trdnim humanističnim sporočilom.

Svoje-glavi Keraban je turški veletrgovec s tobakom iz Carigrada. Jedro zapleta akcijsko zelo goste zgodbe je v trmoglavosti konservativnega glavnega junaka, ki se noče pokoriti novemu davku novoturške vlade, pristojbini (10 par), ki jo mora plačati vsak, kdor se hoče prek Bosporja prepeljati iz Carigrada v Skutari ali nazaj. Keraban, ki ima hišo v Skutariju, se rajši po kopnem okrog Črnega morja odpravi proti domu, kar ga stane ogromno denarja. Na dolgotrajnem potovanju doživi s svojo družbo vrsto nepredvidljivih dogodivščin v slikovitih azijskih deželah. Brez tipično vernovske utopične razsežnosti ostaja zgodba na ravni humorne eksotične pustolovke.

Od 13. leta.

M. K.

Vipotnik Janez: Mati Brodarička. (Ilustr. Miha Vipotnik. Ljubljana, Partizan-

ska knjiga 1974.) (15) str. 4°. (Lastovke.)

K materi Brodarički sta se zatekla partizana; nahranila ju je in ker sta bila trudna in se je nočilo, sta zaspala. Prebudil jih je sredi svetle mesečne noči Sultanov lajež. K materi Brodarički so prihajali domobranci. Prepozno je bilo, da bi partizana ušla in tako je mati Brodarička postavila vse na eno kocko — pravzaprav na laž; napojila je sovražnike z vinom in jih nalagala, da so v bližini, v gozdu na boj pripravljeni partizani. Seveda so prestrašeni sovražniki pustili materi njeno slastno vino in jo ucvrli v dolino — partizana pa sta bila rešena.

Besedilo je s svojimi modernimi likovnim izrazom pospremil Miha Vipotnik.

Od 7. do 10. leta.

M. Š.

Vitez Grigor: Zrcalce. Ilustr. Danica Rusjan. (Prev. Jože Šmit. V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 175.)

Do 8. leta.*

Vrščaj Zima: Sinička nas je obiskala. Ilustr. Jože Ciuha. (V Ljubljani.) Mladinska knjiga 1974. (16) str. 8°. (Čebelica. 173.)

Od 7. do 9. leta.

Winkler Venceslav: Hlebček kruha. (Ilustr. Milan Bizovičar. Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 14 + (I) str. 4°. (Lastovke.)

Čas NOB. Jože, Tinek in Lizika so lačni in težko čakajo na kruh, ki ga je zamešila mama. To bo zanje praznik. Toda ko otroci še topli hlebček že držijo v rokah, gre mimo hiše utrujen partizanska kolona. Po tišem sporazumu izročijo otroci kruh staremu ranjencu. Lačni so, toda materin smehljaj jim je potrdilo, da so ravnali prav.

Od 7. do 9. leta.

M. K.

Zgodbe iz narodnoosvobodilne borbe. Uredn. odbor Kristina Brenkova [itd.]. Ljubljana, Mladinska knjiga [itd.] (1974). 255 + (IV) str. 8°. Ilustr.

Od 7. do 10. leta.

Zidar Pavle: Pišem knjigo. (Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 110 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VIII. 21.)

Od 13. leta.

Zorman Ivo: Gnezdo sršenov. (Ljubljana.) Mladinska knjiga 1974. 184 + (II) str. 8°. (Moja knjižnica. Razred VI. 20.)

Od 11. do 13. leta.

Zorman Ivo: Nedeljska jutra. (Ilustr. Milan Bizovičar. Ljubljana, Partizanska knjiga 1973.) 62 + (II) str. 8°. (Matjaževa knjižnica.)

Ob nedeljah zjutraj ima Metka navado zlesti k očku — pisatelju v posteljo, da bi se pogovarjala. Vsak od njenih enajstih pogovorov, ki so zbrani v pričujoči knjigi, se razvije v krajšo zgodbo o očkovih partizanskih letih, se pravi v drobno črtico s tematiko iz NOB. Pisatelj pripoveduje hčerki zgode in nezgode s partizani in partizankami, o partizanski mamicici, o bojih ter junaštvih in strahu, ki so ga prestajali.

Od 7. do 9. leta.

M. K.

Zorman Ivo: Storžkovo popoldne. (Ilustr. Jelka Reichman. Ljubljana, Mladinska knjiga 1973.) 94 + (II) str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Storžek je sam doma. Očka je na potovanju, mamica v službi; sestro Zoro, ki je na obisku pri prijatelji, neprestano kličejo po telefonu, nikogar pa ni, ki bi se hotel pogovarjati s fantičkom. Iz dolgega časa vrti Storžek različne številke in slednjič se oglasi Marjanca, ki je tudi sama doma in zaklenjena v stanovanju. Svetuje mu, naj se izmuzne skozi odprtino za pisma in odpravi k Lešnikovim, tam da je zmerom zelo zabavno. Storžek se res odpelje k Lešnikovim, najde tam Marjanco, spozna Kristinco, pet čisto enakih punčk — to so Lešnikove Cence — in medveda Bučka. Čudovito se igrata v hiši, kjer sploh ni vrat, da bi jih kdo zaklepal. Vrsto nenavadnih dogodivščin doživijo, med njimi tudi vznemirljivo srečanje s punčkami v zlatih in srebrnih škaflih, ki jih je otrokom pokradel Dolgi Filip. V njem Storžek začuden prepozna svojega klovna Jakoba, ki so mu ga včasih zvečer dajali v posteljo, da bi hitro zaspal. Tudi tokrat se Storžku nemudoma zaprejo oči, čim stisne pajaca v objem. Spečaja v kotu ob telefonu in s pajacom v naročju ga najdejo domači, ko se zvečer vrnejo domov. Zgodba je sodobna pravljica s pretanjeno pedagoško ostjo, ki je naperjena v odrasle: v tiste starše, ki na račun svojih otrok lovijo korak za hitavo naglico sodobnega življenja.

Od 6. do 8. leta.

M. K.

Zupan Vitomil: Plašček za Barbaro. (Ilustr. Marija Lucija Stupica. V Ljubljani, Mladinska knjiga 1974.) (16) str. 8°. (Čebelica. 168.)

Prisrčna zgodbica o osamljenem otroškem plaščku, ki ga nihče ne mara, ne potepuh, ne muc, ne gospa, ne psička, dokler plaščka v vetrovnem večeru ne sreča deklica Barbara; zelo se ga razveseli, saj si je prav takega zaželela. In potem sta oba srečna.

Zgodbo veselo spremljajo črno-bele ilustracije Marije Lucije Stupice.

Do 8. leta.*

M. Š.

Zupane Lojze: Kamniti most. (Ilustr. Gvido Birolla. 1. ponat. Ljubljana.) Mladinska knjiga 1973. 160 str. 8°. (Cicibanova knjižnica.)

Od 5. do 10. leta.*

Zupančič Oton: Izbrane pesmi. (Izbr., ur., spremno besedo in op. napisal Janko Glazer.) [Ponat.] V Ljubljani,

Mladinska knjiga 1973. 158 + (V) str.
+ 2 pril. 8°. (Kondor. 62.)

Od 13. leta.

Župančič Oton: Lahkih nog naokrog.
(Ilustr. Marička Koren. Ljubljana,
Mladinska knjiga 1974.) 22 str. 4°. (Ve-
like slikanice.)

Poezija.

Do 8. leta.

Župančič Oton: Mehurčki. (Izbr. in ur.
Alenka Glazer. Ilustr. Marlenka Stu-
pica. 5. natis. V Ljubljani,) Mladin-
ska knjiga 1974. 46 + (II) str. 8°. (Ci-
cibanova knjižnica.)

Poezija.

Do 10. leta.

Žužek Branko: Kruh moje matere.
(Ljubljana,) Mladinska knjiga 1973.
59 + (III) str. 8°. (Knjižnica Sinjega
galeba. 167.)

Zbirko šestnajstih zgodb uvaja pisatelj s
črtico, v kateri opozori na avtobiografski
značaj svojega pisateljskega dela, pred-
vsem pa šestnajstih v tej knjigi pričujo-
čih zgodb — utrinkov iz lastne mladosti.
Posebnost v obujanju spominov iz deških
let daje motivika, požlahtnjena s patino
preteklih let, v kateri zaživi socialna spe-
cifika in barvitost ljubljanskih predmestij,
pomešana z deškim čustvovanjem in z no-
stalglično ljubeznijo zrelega avtorja do
preteklih mladostnih dni. V tem vzdušju
spoznavamo male ljudi iz malih predmest-
nih ulic, mater in njeno skromno veliči-
no, sošolce in prijatelje, doživetja ob prvi
knjigi, družinsko spokojnost in varnost, pa
tudi doživetja krivice in smrti.

Od 11. leta.

M. Š.